ČECHOAUSTRALAN

KRAJANSKÝ LIST

Červen/Červenec 2011 www.cechoaustralan.com

V tomto čísle:-

Zvenčí - Barbara Semenov	*2*
Vztahy domácích a zahraničních Čechů - Miroslav Krupička	*5*
Za dva roky - Václav Blažek	*6*
Glosa Miloše Ondráška - O velkém poselství	*7*
Ztracené archivy z roku 1968 - Lenka Storzer / Rudolf Čížek	*8*
Srpen 1969 - Jan Kratochvil	*10*
Úspěch - Hana Gerzanicová	*12*
Austrálie mého dětství - L. Ťopka	*15*
Ďábelský problém - M. Ondrášek	*17*
V cizinecké legii - (2. pokračování) František Percl	*18*
Jak jsem učil u Severního pólu - Petr Hrubý	*19*
S rikšou kolem Tasmánie - (2. pokračování) Vlastík Škvařil	*23*
Smysluplné konverzace o počasí - Ivan Kolařík	*24*
Láska a popelník - Blanka Kubešová	*26*
Divadlo, má láska - B. Semenov	*30*

Blahovičníky jak bílé stěžně
zelená oka majáčků
říčka jak stužka
co spojuje kraj s mořem

Vracím se tam
s láskou i s hořem
příboji v noci naslouchám
živočišné buši časně zrána

Chladná pláž mořská tráva
modravá nebeská brána
patří k mým australským nej -

Beacon Point Skenes Creek Apollo Bay

Fota a text - Barbara Semenov

Generální konzulát České republiky:
500 Collins Street, Melbourne 3000,
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311

ZVENČÍ

Barbara Semenov

Lamentace a zas jen lamentace nad stavem České republiky slyším jak od krajanů v zahraničí, tak od občanů žijících v Čechách. Uvažuji, zda jim vyvracím jejich negativní názory na základě čechofilství, z kterého mne viní, či z nadhledu, který mi skýtá možnost žít a pohybovat se volně mezi dvěma rozdílnými světy. Nemohu ovšem předstírat, že nevidím věci, o nichž mnozí Češi ve světě hovoří s pohrdáním, byť často přiživovaným pocitem odcizení od bývalé vlasti, nebo které domácí Češi komentují s otupělou letargií a zatrpklými výčitkami vůči všemu a všem. Přesto mi jich pár dává v závěru za pravdu s tím, že vidím věci jinak – zevnitř i zvenčí. Tentokrát nebudu arbitrem, spíš bych chtěla pro změnu vypsat, co vlastně vidím s odstupem, zvenčí. A protože mi bývá vyčítáno, že nekriticky obhajuji stávající situaci, budu kritická. Pozitivně kritická. S nadějí, že můj pohled zvenčí bude zrcadlem inspirujícím k lepší podobě země, kterou miluji.

Je plno věcí k vidění, které se mi nelíbí, když pobývám v České republice. Ba dokonce k cítění, začneme-li u maličkostí. Nelíbí se mi žebráci a bezdomovci, kteří jsou tolerováni v samém centru Prahy, stydím se za ně, když provázím své návštěvy z Austrálie po památkách města, o kterém tvrdím, že je nejkrásnější na celém světě. Co se cítění týče – nejsou to pouze nuzní vyvrženci společnosti, od kterých v tramvaji ustupujete a zakrýváte si nos. Nemám nic proti česneku, sama jej s chutí dávám do jídla, ale nesoudnost, s jakou jej konzumují Češi před návštěvou společenské události, jsem nezažila snad nikde ve světě. Stoupne-li si vedle vás na ulici člověk, kterému ze všech pórů vyvěrá po-česnekový puch, můžete odstoupit. Horší je to, jste-li uvězněni po jejich boku v divadle, kam se těšíte, zakoupíte drahé lístky, hezky se obléknete,... veškerý požitek je ten tam, vyfasujete-li neohleduplného nepříjemně zapáchajícího souseda. Guru české etikety Ladislav Špaček se může snažit vychovávat své spoluobčany sebevíc, nic nepomáhá.

Výchova české společnosti jde jen pomalu a ztěžka. Česneková neandrtálci jsou zanedbatelní v porovnání s českými kuřáky. Opět – nic proti kuřákům. Ale ve světě je dnes většina kuřáků vychovaných k maximální slušnosti a ohleduplnosti. Ne tak v Čechách. Tam jsou nekuřáci naopak dalo by se říci až utiskováni bezohlednými tabákovými konzumenty. Poslední názor, který jsem slyšela v rozhlasovém vysílání, mne opravdu rozesmál, kdyby nebyl k pláči, opuncovaný lidskou hloupostí. Posluchač se ohrazoval, proč by mělo být v restauracích zakázáno kouření a přirovnal to k tomu, že by vegetariáni mohli "terorizovat" ostatní, aby se v restauracích nepodávalo maso, protože je dle jejich názoru podobně zdraví škodlivé, jako je pro nekuřáky kouření. Výchova kuřáků, výchova řidičů, výchova mládeže,… v Čechách stále ještě vázne, přestože se velká většina Čechů domnívá, jací jsou panečku mistři.

Potkáte-li je ve světě, tváří se i jako mistři světa, a přitom vědí pramálo. Zrovna nedávno jsem poznala mladého člověka, Čecha, profesionála zaměstnaného v oboru světovou firmou v Melbourne. Všechno věděl, všechno znal, všechno kritizoval - v Česku i v Austrálii. Při návštěvě melbournského předměstského National Theatre se ošklíbal – "Toto je pro Australany N á r o d n í divadlo, pche? To si snad dělaj' srandu? Viděli někdy naše Národní?" Na dotaz, zda byl někdy v Melbourne Arts Centre (divadlo, které odpovídá svojí úrovní naší kapličce), jen pokrčil rameny, že ne.

Vraťme se však ještě k maličkostem, nad kterými kroutím v Čechách hlavou já. Ráda nakupuji v Praze české potraviny. Těch lahůdek pro nás staré exulanty! Dalamánky, syrečky, vlašák a rybí salát, čajovka a lovecký salám, blaťácké zlato, játrovka, eskymo a míša,... esíčka, tatranky, brambůrky, božkovský rum, becherovka, bohemka, acidofilní mléko,... naládujete těmi dobrůtkami, po kterých se vám v Austrálii stýská, nákupní vozík po okraj a zamíříte k pokladně. Máte-li štěstí, obsluhující po vás hodí pár slepených igelitových pytlíků a než vůbec stačíte otevřít jeden z nich, střelhbitě nahází naskenované zboží na jednu neforemnou hromadu v očekávání, že zaplatíte a okamžitě se vším zmizíte. Na řadě je totiž další oběť bleskového odbavení a hrozí, že v nejbližší vteřině se začne obsah nákupu zákazníka stojícího za vámi vršit na vaší nezvládnuté hromadě, ze které se snažíte zachránit horké čerstvé dalamánky, rozteklé eskymo a rozmačkané žervé. Dodnes nemohu pochopit, co je tak složité na zavedení logického systému, kdy místo plochy za pultem kasy, kam prodavačka valí jeden kousek zboží za druhým, by je jako v každém obchodě v Austrálii automaticky dávala do pytlíků připravených na malých háčcích u obslužného pultu. Že by na to čeští koumáci a manažeři obchodních řetězců ještě nepřišli?

Nejsem však malicherná, přivírám oči nad česnekem a nad pytlíky. Koneckonců mi tyto nedostatky vyvažují jiné věci, které zas naopak chybí v australských zvyklostech. Líbí se mi, že v českých divadlech jsou šatny, že se tam při divadelní návštěvě lidé stále ještě společensky oblékají, i když začínají

pomalu hrozit celosvětové vlivy ‘do Národního v džínách’... Líbí se mi zdravení při vstupu do místnosti, do výtahu, do domu... Líbí se mi, že když se někdo zeptá, jak se máte, opravdu ho to zajímá a nejedná se o automatizovaný pozdrav cizího člověka, z kterého čiší, jak jste mu při dotazu lhostejní... Líbí se mi, že lidé mají vlastní názor...

Líbí a nelíbí. Češi mají odjakživa tendence individualismu a vlastního vyhraněného pohledu. Problém začíná možná nad půllitrem, možná nad novinami, u televize, u golfu, a končí v poslanecké sněmovně. Zkrátka všude tam, kde je najednou člověk přesvědčen, že pouze a jedině jeho úhel pohledu je ten správný a přijatelný.

Připojí-li se přirozená lidská vlastnost sledovat pouze své vlastní zájmy a cíle, sebedestrukce národa je nasnadě. Nejlépe to spatřujeme tam, kam patří osobní zájmy a cíle nejméně – v české politice. Jev, který se táhne naší historií jako prokletá černá nebo spíš rudá nit. Ve vedení národa chybí zásadní – morální základ. Jedině na něm je možné stavět blaho země. V Austrálii je, odmyslíme-li si obvyklé politické problémy každé demokracie, morální podstata zásadní. Všichni australští politici, od bývalých levicových premiérů Hawka a Beazleyho přes silně pravicovou vládu Howarda a Costella, se vždy snažili v mezích svých možností konat pro svoji zemi dobro. V České republice, jak bylo mnohokrát dokázáno, sledují politici v jakékoli sestavě převážně své vlastní osobní cíle – svou vlastní moc a peníze.

Jen tak je možné vysvětlit, že se každým rokem dožívá republika v kritických a významných momentech politických krizí a krachů – viz nedávný ostudný pád vlády během evropského předsednictví nebo situace, která nastala o letošních Velikonocích ještě před uplynutím ročního období současné vlády. To, že krizi zavinila roztržka v pravicové koalici, je pro mne něčím zcela nepochopitelným. Jako volič pravice jsem se domnívala, že tato strana bude zákonitě vycházet z lepších morálních zásad než levice, která je dodnes ochotna v zájmu moci a přesily spolčit se s komunisty. Možná, že rozkol mezi pravicovými stranami byl opodstatněný, přesto je podle mne zradou na voličích skutečnost, že došlo opět v rámci osobních zájmů k vnitrostranické krizi Věcí veřejných, jež vyústila v žabomyší sebedestruktivní válčení politiků a opětnému ochromení chodu státu. Začarovaný kolotoč, ‘déja vu’, české prokletí? Bude tomuto nešťastnému trendu kdy konec? Jsou na vině nevhodní političtí dravci, kteří se dostanou do čela národa a kteří sledují pouze své vlastní zájmy? Nikdo z českých premiérů nedokázal zatím zdárně ukočírovat kritické politické situace v zemi.

O osvícených lídrech národů a jejich stěžejní roli pro blaho světa jsem psala již dříve. Jak tomu bylo a je s těmi našimi? V historii existence naší republiky se jeví jako jediný muž se skutečnou vizí a morálními hodnotami Tomáš G. Masaryk. Do určité míry jím byl i Václav Havel, i když pochybil, že nechal dál existovat stranu, která měla na svědomí životy tisíců lidí. Ekonomickou vizi měl i Václav Klaus, který ovšem chybil, když při uskutečňovaní nezbytné reformy a privatizace nedomyslel zhoubný prvek lidské nepoctivosti a opominul řádný finanční dohled a kontrolu. Zbohatlíků, kteří se dodnes pakují penězi, aniž by si je zasloužili poctivou prací, je v České republice víc než dost a rozdíl mezi nimi a skromně výdělečnou většinou národa začíná být markantní. Ruku v ruce s živořením jde v zemi již od nepaměti závist, a na možnou sociální revoluci, kdy bude lid opět zneužit pár vychytralými jedinci, je zaděláno. Myslím, že tímto problémem se měla zabývat vládnoucí koalice, nikoli tím, kdo kam přeběhne, kdo má koho odposlouchávat a komu dát obálku s dalším úplatkem. Korupce charakteru a morálky na jakémkoli stupínku české společnosti bude vždy zásadním zárodkem zla.

Co nás tedy zachrání? Snad sounáležitost s dnešní Evropou, její výchova a vliv, snad nová mladá generace, která se podívá do světa a vrátí se do své vlasti obohacena zkušeností a pohledem ZVENČÍ. Jedna z nejpopulárnějších veřejných osob, pětačtyřicetiletá zpěvačka Lucie Bílá řekla (parafrázováno):- *“Já jsem se narodila do starého Československa, já jsem Češka celým svým bytím. Ale můj syn, můj syn je světoobčan. Mladí lidé mají úplně jiné představy o tom, jak mají dnes věci vypadat”.* Snad tedy nebudou opakovat chyby svých rodičů a prarodičů. Snad dokážou pohrdnout korupcí, hamižností a závistí, budou-li vedeni správným celosvětovým názorem. Svět mají otevřený, nemusí zůstávat ‘malým českým člověkem’. Mohou ve světě nabyté poznatky zúročit ku prospěchu své vlastní země.

Bylo by dobré, kdyby je na cestách a zahraničních pracovních postech neprovázela špatná nálepka. Třeba ta v podobě hlavy státu “kradoucí pera”. Nedávná historka Václava Klause nekale si přisvojujícího čilské pero obletěla celý svět a celkem nepříjemně zprofanovala našince. V Česku tomu nepřikládali, kromě pobavení, přílišný význam. Podle mnohých to byla “roztomilá legrácka”, jiní to prý “neřešili”, někteří dokonce zaútočili obranou Václava Klause.

Velvyslanectví České republiky:
8 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1386, Fax: 02 6290 0006

Z reakce krajanů, které se mi dostalo jak v Austrálii, tak ze Spojených států, Kanady, Německa, vím, že Češi žijící v zahraničí to za legrácku rozhodně nepovažovali. A že by právě toto Češi žijící doma "řešit" měli místo svých nekonečných nesmyslných hádek, podrazů, vychytralostí a fint jednoho na druhého. Václava Klause jsem si vážila jako schopného prezidenta, líbilo se mi jeho stanovisko ke globálnímu oteplování, Lisabonské smlouvě, domnívala jsem se, že je úctyhodným vrcholným představitelem našeho státu. Trapný incident s perem mne proto velmi zamrzel.

Většina lidí ve světě bohužel stále neví, kde leží Česká republika, kdo je tam prezidentem a co jsme vůbec zač. Faux-pas s perem nás však světu dozajista přiblížilo. Teď, když s hrdostí někomu vysvětlíme, že pocházíme z Čech, první, co přijde na mysl, bude – "tam máte prezidenta, co krade pera, hahaha." K čemu je potom snažení miliónů Čechů v zahraničí o šíření dobrého jména naší země, převálcuje-li je jedním nedůstojným gestem nejvyšší instance? Copak to náš prezident neví? Copak si nějaké pero nemohl vzít normálně, ne jako poslední chmaták? Tomu jsem nerozuměla. Jedná se opět o maličkost, ale maličkost podstatného významu. Vím, že pár trapných vteřin prezidenta brzy vyšumí, zmizí v toku nových událostí. Přesto by bylo lepší, kdyby k nim nikdy nebylo bývalo došlo. Společenské chyby se může přirozeně dopustit kdokoli z nás. Stane-li se to hlavě státu, slušelo by se alespoň omluvit se místo vymluvit se. Ale to dokážou jen skuteční lídři, kterých je a bylo v celém světě vždy jako šafránu.

Češi, kteří bývají na jedné straně velmi kritičtí, dokážou být na druhé straně až nesmyslně benevolentní. Domnívají se, že po letech útlaku mají nárok na neomezenou svobodu. Pod pojmem svoboda si však představují mnohdy svobodu hraničící s anarchií. Všimla jsem si, jak se staví s dávkou až jakéhosi pohrdání k určitým regulacím a pravidlům, která provázejí skutečnou demokracii, zejména v zemích takzvaného nového světa jako je Austrálie, Kanada nebo Spojené státy americké. Mnozí dosud nepochopili, že správně fungující demokracie a svoboda má své jasné zákony, zásady a kódy chování, které nelze v žádném případě překročit. A zde spatřuji svým pohledem zvenčí snad největší problém dnešní České republiky.

Mé psaní není lamentací. Českou zemi miluji a nikdy už nad ní nechci lámat hůl.

Na vlast je hrdá jen necelá polovina Čechů

Na svou vlast Českou republiku je hrdá ani ne polovina jejích občanů. Tento nečekaný závěr vyplývá z průzkumů agentury CVVM. Mezi nejčastější důvody, proč se lidé za ČR stydí, patří pro 40 procent oslovených občanů stud za politické představitele a fungování politiky obecně, pro 19 procent je to korupce a nízká úroveň právního prostředí.
Proč je naopak 44 procent obyvatel naší země hrdých, že patří právě sem a jsou občany České republiky? Jako hlavní důvody uvádějí vztah k rodné zemi, její historii, přírodě, místu, kde žije jejich rodina a přátelé.
Při hodnocení sebe sama dávají Češi do popředí takové charakteristiky, jako jsou společenskost, smysl pro humor a ambicióznost. Myslí si o sobě také, že jsou chytří, sympatičtí a příjemní. Vyplývá to ze šetření agentury Focus mezi zhruba tisícovkou obyvatel Česka na téma národnostní stereotypy.
Češi si bohužel zvykli na úplatky. Přes 41 procent Čechů dalo ve svém životě někdy úplatek. Třetina obyvatel souhlasí s výrokem, že kdo může, ale nebere úplatky, zbytečně škodí sobě i své rodině.
Češi jsou i pracanti. Česká republika se v Evropské unii řadí mezi země s nejvyšším průměrným počtem odpracovaných hodin v hlavním zaměstnání. Češi za týden v průměru odpracují takřka 38 hodin, což Českou republiku zařadilo na páté místo po Německu, Rakousku, Nizozemsku a po Řecku.
Žádným cizím jazykem se ale nedomluví 54 procent Čechů, jeden cizí jazyk ovládá 27 procent obyvatel.
Polovina Čechů zažila ve svém životě finanční nouzi, osm z deseti Čechů si minimálně jednou za život půjčilo peníze. První půjčku stihli Češi většinou ještě před dosažením dvaceti let věku, tvrdí průzkum GE Money bank.
Jednu knihu ročně přečte 79 procent Čechů, uvádí průzkum Národní knihovny a Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Dalších 46 procent lidí si koupí alespoň jednu knihu ročně a 38 procent Čechů navštíví alespoň jednou ročně knihovnu.
Češi patří mezi nadprůměrné konzumenty alkoholických nápojů v Evropě. Aspoň občas si sklenici alkoholu dopřeje 72 procent lidí a Česko z tohoto pohledu patří mezi pětici evropských zemí, ve kterých je nejvíce příležitostných konzumentů alkoholických nápojů.
Lidé starší 15 let stráví měsíčně před televizní obrazovkou denně v průměru 3 hodiny 20 minut. To je 13,9 procenta jejich času.
Ženy se průkazně věnují rodině a dětem více než muži. Pokud se týká modelu hospodaření s penězi, 60 % českých rodin hospodaří společně.
Nakonec to nebude tak špatné – prakticky nepřetržitě patří mezi naše nejvyšší hodnoty a životní cíle založení rodiny, narození dětí a šťastný partnerský vztah.

Vztahy domácích a zahraničních Čechů po roce 1989

Miroslav Krupička

Vztahy domácích a zahraničních Čechů po sametové revoluci procházejí vývojem. Od počátečního nadšení z obou stran došlo k poměrně rychlému vystřízlivění. Nastoupilo dlouhé období nedorozumění, nepochopení, nedostatek (politické) vůle nebo dokonce nevůle. V posledních letech se ostří problémů otupilo a vztahy se začínají zlepšovat. Ale popořádku.
Po otevření hranic v roce 1989 Češi cestovali ven, zatímco zahraniční Češi spěchali domů – dopřát si to, co jim bylo dlouhé roky odpíráno, tj. návštěvu někdejší vlasti. Mezi oběma skupinami to brzy začalo jiskřit. Důvody tohoto jiskření nalezneme na straně zahraničních Čechů, ale především domácích. Zahraniční Češi po návratu domů chtěli pomoci, angažovali se na všech frontách. Prezident Havel, který razil politiku otevřenosti, se obklopil poradci z řad zahraničních Čechů, často prominentních exulantů. Patřili mezi ně Karel Schwarzenberg, Ivan Medek, Pavel Tigrid, Pavel Kohout a další. Tito lidé, zvyklí svobodně mluvit, se začali vyjadřovat k dění doma, a to nejen v soukromí, ale veřejně. Češi začali mít brzy pocit, že je někdo poučuje. V soukolí vztahů se objevila první zrna písku. K nepopularitě zahraničních Čechů doma přispěli i další exulanti, jako byl Jan Kavan, Egon Lánský, Jiří Horák nebo Jiří Kotas (neúspěšný kandidát proti V. Havlovi na prezidenta), kteří šli do politiky a zbyla po nich jen pachuť. Vrátili se podnikatelé typu Viktora Koženého a také příslušníci české šlechty, kteří přijeli restituovat majetek. Nastaly různé tahanice, aféry a mnohým navrátilcům se podařilo exil v očích české veřejnosti dostatečně zdiskreditovat.
Více se na nedobrých vztazích Češi – zahraniční Češi podepsali domácí. Důvody jsou například tyto:
Výchova – po čtyřech desítkách let komunistické propagandy vzbuzovala slova emigrace a emigranti mezi domácími nedůvěru, s výjimkou intelektuálů je většina obyvatel měla tendenci považovat za ty, kteří přece zradili.
Závist – tradiční česká vlastnost se podepsala i zde. Když zahraniční Češi přijeli v drahých autech a s dostatkem hotovosti v peněženkách, bylo přece jasné, že si v zahraničí museli nahrabat a hned byl důvod k závisti.
Postoj české politické reprezentace – nadšení pro exil, nastavené Václavem Havlem, nevydrželo dlouho. Exekutiva při probojovávání tzv. české cesty měla postoj spíš opačný. Václav Klaus jako předseda vlády i sněmovny se v záležitostech krajanů odmítal angažovat, ba je přímo bojkotoval, a požadavky krajanů na změkčení podmínek při udělování občanství, na posunování hranice restitucí atd., se prosazovaly jen velmi pomalu. Čestnou výjimkou ve vztahu ke krajanům a k ocenění jejich práce byl a je Senát, a to jak za předsednictví Petra Pitharta tak později Přemysla Sobotky.
Česká média – státoprávní a vulgarizující se média v 90. letech pro záležitosti zahraničních Čechů také neměla pochopení a špatné vztahy s krajany často ještě umocňovala.
K postupné změně začalo docházet po roce 2002. Kauzy 90. let už byly částečně zapomenuty. V roce 2002 mohli zahraniční Češi poprvé hlasovat ve všeobecných volbách. Na ambasádách volilo asi 3700 lidí registrovaných v zahraničí, což nebylo moc, ale přece. V roce 2006 ODS díky hlasům zahraničních Čechů, kteří volili do Jihočeského kraje, vyhrála volby. Po odchodu Miloše Zemana v roce 2002 se stal premiérem akceptovatelnější Vladimír Špidla. O rok později jako první premiér navštívil Týden zahraničních Čechů v Praze, což krajané náležitě ocenili. V roce 2002 získala svůj druhý mandát nezávislá senátorka Jitka Seitlová. Její zvolení do čela senátní komise pro krajany znamenalo pro krajany velkou vzpruhu. Jitka Seitlová začala požadavky krajanů na řešení občanství, volební účasti i restitucí probojovávat na širší úrovni a i když se mnoho nepodařilo, krajané získali pocit, že se někdo jejich problémem zabývá. Senátní krajanská komise od té doby působí jako stěžejní orgán pro záležitosti krajanů v celém státě. Naproti tomu příslušné pracoviště Ministerstva zahraničí působí dost bezzubě a podvýbor pro krajany v Poslanecké sněmovně nefungoval vůbec. Václav Klaus, když se v roce 2003 stal prezidentem, svůj postoj ke krajanům přehodnotil a dnes na státních návštěvách v zahraničí málokdy pomine navštívit krajanské spolky a komunity.
Zlepšování vztahů mezi českou společností a zahraničními Čechy je dlouhý a postupný proces. Na politické úrovni mu napomáhá senátní komise pro krajany a kromě toho také řada aktivit nestátních. Jsou to třeba krajanské konference, organizované každé dva roky Mezinárodním koordinačním výborem zahraničních Čechů www.zahranicnicesi.com, různá ocenění (Gratias agit, Významná česká žena ve světě apod.), webové stránky pro krajany www.krajane.net, některé projekty společnosti Člověk v tísni a další. Mohlo by se zdát, že v dnešním globalizujícím se světě žádné zvláštní ohledy a instituce pro Čechy žijící v zahraničí nejsou třeba, že svět je jeden, na jazyce nezáleží a přestává být důležité, kde člověk zrovna bydlí. Ukazuje se ale, že to tak úplně neplatí. Mezi nově odešlými Čechy vznikají nové spolky, je zájem o udržení češtiny u dětí. Kromě toho ve světě stále žije dost starších generací českých exulantů a krajanů, kteří si větší pochopení a ocenění ze strany českého státu i veřejnosti zaslouží.

Projekt ČESKÉ KOŘENY pokračuje

Motto projektu: *Systém, který vládl v naší zemi před rokem 1989, bránil občanům svobodně uplatnit svoje talenty a schopnosti. Cyklus České kořeny ukazuje příběhy lidí, kteří odchodem z Československa tuto svobodu získali a dokázali ji využít.*

Po dokončení dvou dokumentárních snímků *České kořeny ve Švédsku* a *České kořeny ve Švýcarsku* začalo v dubnu 2011 natáčení třetího dokumentu *České kořeny ve Vídni.*
Tým pracuje ve složení Tomáš Kubák (vedoucí projektu, kamera, režie), z KAM Studia Kyjov, Martina Fialková (produkce, rozhovory, mediální servis) z Mezinárodního českého klubu Praha a Veronika Hollerová (rozhovory, scénář, zvuk) z Kyjova.
Projekt má vlastní webové stránky www.ceskekoreny.cz, kde najdete všechny další informace a také ukázky z prvního, švédského dílu a množství fotografií z natáčení.
Třetí zemí a českou komunitou zde usazenou, které se bude věnovat naše série České kořeny, je Rakousko. Především hlavní město dřívější Rakousko-uherské monarchie Vídeň přilákalo za obživou již od 19. století statisíce Čechů (i Slováků).
Česká komunita, v níž se dnes potkávají potomci těchto zde dávno usazených krajanů s těmi, kteří sem emigrovali v dobách komunismu, ale dnes již i s nově příchozími za prací či studiem, je zde velice specifická.
Nový díl ponese název *„České kořeny ve Vídni“* a zaměří se především na Čechy v rakouské metropoli. Představí kromě několika zajímavých osobností a rodin také fenomén české školy a českého divadla. Školský spolek Komenský a ochotnický divadelní soubor Vlastenecká omladina ve Vídni udržují kontakt s češtinou, vzděláním v českém jazyce a s českou kulturou nepřetržitě již přes 120 let.
Právě v české škole, od mateřinky až po gymnázium, na divadelní zkoušce Omladiny a dále v galerii známého výtvarníka Jana Brabence na vídeňském Spittelbergu, vznikly první záběry do nového dokumentu.
Česká televize potvrzuje svůj zájem o náš cyklus a přijímá do vysílání i druhý díl *České kořeny ve Švýcarsku.* Oba již dokončené dokumenty, *České kořeny ve Švédsku* i *České kořeny ve Švýcarsku* tak budou vysílány po 1. červnu na ČT2.

ZDENĚK VOLEK

- celoživotně angažovaný krajan, čtenář a přispěvatel časopisu Čechoaustralan

18. 9. 1920 - 7. 3. 2011

ZA DVA ROKY

Václav Blažek

Zdejší významný politik Malcolm Turnbull řekl nedávno na televizi: „Politics is fascinating in a ghastly way“, tedy - „Politika je fascinující příšerným způsobem“. Tak se děje, že čas od času se ve zdejším krajanském tisku objevují články na téma „Dřívější krajané v Melbourne nechtěli splynout s emigranty po roce 1948“. Pro historickou přesnost je zapotřebí napsat střízlivě, bez fanatismu, co se fakticky stalo. A proč naopak vedení skupiny příchozí po roce 1948 nechtělo splynout s předchozími.
Během 2. světové války i po válce existovaly v Melbourne národnostní kluby, jejichž patrony byli lidé z nejlepších zdejších rodin, kteří byli ve stálém spojení s Immigration Department v Canberře. V našem případě to byl Československý klub ve Viktorii pod záštitou pana Edgara Peacocka, jehož otec už před ním byl také československým honorárním konzulem a dostal od prezidenta Masaryka Řád bílého lva. Ostatní národnostní skupiny nám ho záviděly. Po ustanovení Protektorátu Čechy a Morava udržel Edgar Peacock náš konzulát ve vlastních místnostech své budovy ve městě a odmítl ho vydat Němcům. Takže po celou dobu války se na něj mohli krajané s důvěrou obrátit o radu a doporučení.
Čsl. klub ve Viktorii byl společenský, vlastenecký a dobročinný. Československé kluby v Adelaide a v Perthu se udržely dodnes, tam je nikdo neosočil.
V Melbourne odhlasoval výbor Klubu v roce 1949, že nově příchozí, aniž by platili první rok příspěvky, se mohou stát členy, volit a dát se volit do výboru a dostávat zadarmo měsíční oběžník se zprávami. To je pádným důkazem toho, že splynutí s další emigrační skupinou považoval Klub jasně za samozřejmé a že byl ochoten být jim nápomocen. Jenomže do vedení nově příchozích se postavili nikým nezvolení lidé, kteří si přišli vyžadovat vydání adresáře členů klubu. Vydat adresář členů, to se nedělá. Když jim bylo nabídnuto, že cokoli si napíší, bude zdarma přiloženo k oběžníku klubu, který zaplatí porto, řekli, že to se jim „nehodí“. A jestliže adresář nedostanou, že rozšíří slovem i tiskem, že v Čsl. klubu nejsou nic než komunisti, hlinkovci a lidi jiné národnosti. A že nemohou čekat několik měsíců na volby do výboru, vzhledem k tomu, že musí ihned začít práci, protože „až se to doma ZA DVA ROKY obrátí, vrátí se domů a ujmou se vlády.“ Obyčejným občanům lze prominout, jestli nečetli noviny a nepřemýšleli o tom, co znamenala Konference na Jaltě, která rozhodla demarkační čáry střední Evropy. Když ale takto mluvili lidé, kteří se postavili do vedení, od těch to byla kardinální chyba

úsudku. Když jim zdejší krajané řekli, že není pravděpodobné, že ZA DVA ROKY by se situace změnila, mstili se zdejším Čechům a Slovákům politickým nařčením. S takovým „vedením“ nebylo lze jednat.
Tím se stalo, že Čsl. klub ve Viktorii byl zrušen. Češi se rozešli mezi Australany, občané židovského původu se obrátili na Židovskou obec, a Slováci založili pro svou početnou skupinu vlastní spolek, který existuje dodnes. Do jaké míry to mělo vliv na Bratislavu, je věcí odhadu. ZA DVA ROKY se doma nic neobrátilo, a emigranti i jejich vedoucí zůstali v Austrálii až do smrti. Ty DVA ROKY mají asi nějakou psychologickou důležitost, například v roce 1914 se říkalo, že ZA DVA ROKY bude po válce, a stejně tak v roce 1939.
Zrušením Klubu dostalo vedení nově příchozích monopol na krajanské zpravodajství, takže nebyla možnost napsat fakta. Z doufání o návratu ZA DVA ROKY si tato skupina utvořila neotřesnou víru.
Z této utkvělé myšlenky pak vyplynuly jejich další chyby. Někteří ani po pěti letech nekoupili na hypotéku domek, s tím, že se budou brzy vracet. Nejenže byla rozbita pospolitost zdejších Čechů a Slováků, a že se izolovali od cenných kontaktů s předchozími, jeden z nich si dokonce dovolil napadnout Edgara Peacocka hanlivým článkem v australských novinách „The Age“, místo aby mu byli vděčni, že stále ještě pro ně držel honorární konzulát ve své budově. Tím nejen ztratili spolehlivého konzula, nýbrž i dobrou vůli jeho důležité, rozsáhlé rodiny, jejichž pozornosti tento článek pochopitelně neušel. Je smutné, že pan Peacock se od nich dočkal hrubého nevděku místo uznání a pocty za svou obětavost. Pro pravdu se lidé nejvíce hněvají, a přece je pravda tak skromná, že si pouze žádá svobodu vyjít najevo.
Stalo se už dávno, ale může být poučné i dnes.

KVĚTINY VŠ
nejkrásnější řeč světa

Potěšte své blízké květinou!
Doručování květin
v Brně a celé ČR
www.flower.cz
www.kvetinyvs.cz
Tel/fax: 00420 545 219 437

Glosa Miloše Ondráška

O VELKÉM POSELSTVÍ

Domníval jsem se, že do tohoto čísla připravím ukázky a zamyšlení nad básněmi českých exulantů žijících v Austrálii. Vyjádření ve verších ukazuje příznačný rozdíl mezi poúnorovými exulanty tesknícími po návratu na rodnou hroudu a těmi posrpnovými spokojenými s dvaceti tisíci dělícími kilometry. Jenže o Velikonocích jsem se dozvěděl, že dochází k blahoslavení prvního slovanského papeže a tak jsem glosu o české poezii v Austrálii odložil.

V polovině března 1978 se nad Sixtinskou kaplí ve Vatikánu vznesl bílý kouř oznamující, že konkláve kardinálů zvolilo nového papeže. Očekávalo se, že to bude nějaký Afričan. Byl to k všeobecnému překvapení Polák, Karol Wojtyla (1920-2005), který přijal po zvolení jméno Jan Pavel XII. Začátkem května tohoto roku došlo k jeho blahoslavení. Vlastně hned po jeho smrti se ozývalo “Santo subito“, okamžitě svatý, církev má ale své předpisy. Byl to muž analytického intelektu se schopností komunikovat po celém světě nejen slovy, ale i gesty, byl vybaven neobyčejnou pamětí. Navíc se rád setkával k rozmluvě s obyčejnými lidmi.
Na svatopetrské katedrále visel transparent: *Blahořečen ten, jenž zničil komunismus.* Téměř kacířsky se přiznávám, že o blahoslavení mi ani nejde, spíše o úlohu, kterou Wojtyla sehrál při naleptání komunismu a totality nejen v samotném Polsku, ale i v celé východní Evropě včetně tehdejšího Československa. V době jeho pontifikátu, který trval téměř 27 let, navštívil 129 zemí, do kterých přinášel poselství náboženské úcty, tolerance a svobody. Byl prvním papežem, který se rozhodl k modlitbě v synagoze spolu s rabínem (Řím 1986) za židovské oběti v době holocaustu. Byl těžce zraněn při pokusu o atentát. Při návštěvě Melbourne nás česky pozdravil s oslovením „Moravjané!“. A s Poláky jsme zpívali: „Što let ať žije pán, što let ať žije nám“. Vzpomeňme si také, jak se československí odpůrci totality v čele s Václavem Havlem setkávali s polskými souputníky vedenými Adamem Michnikem na hraničním vrcholu Sněžky. A tato setkání se stala tradicí, obě země stále trpí následky čtyřiceti let komunismu zadřeného pod kůži nemalé části obyvatel.

Konzulát České republiky,
169 Military Road, Dover Heights, NSW 2030
Tel: 02 9581 0111, Fax: 02 9371 9635

Nejslavnějším českým svatým je sv. Václav, ve světě pak sv. Jan Nepomucký, spojnici mezi západní a východní církví představují svatí Cyril a Metoděj. V Polsku se projevuje silná úcta ke sv. Vojtěchu, jinde ke sv. Vítu, v Čechách pak k sv. Prokopu, sv. Ludmile a sv. Zdislavě. Kanonizace sv. Jana Sarkandra vyvolala nesouhlas protestantů. Kromě Hroznaty z 12. století a jezuity Martina Středy, který zabránil dobytí Brna Švédy v roce 1645, a v roce 1811 v Prachaticích narozeného a prohlášeného v roce 1977 za svatého, Jana Nepomuka Neumanna, misionáře v Severní Americe, jsou čeští kandidáti na svatost spojeni s utrpením ve vlně politické svévůle po únoru 1948 - zavražděný brněnský kněz Jan Bula, diskriminovaný kardinál Josef Beran, uštvaná řeholní sestra Marie Vojtěcha Hasmandová a posléze dominikán Metod Trčka, který ve věznici v Leopoldově zemřel následkem nelidské korekce na samotce za to, že na Vánoce si pro sebe zpíval koledu. Nesmím ale zapomenout na Helenu Kavkovu, která se ještě za Rakouska s rodiči vystěhovala z Brna do Vídně, vstoupila tam do řádu sv. Františka, přijala řeholní jméno Restituta Marie. Pracovala v nemocnici a následkem v její kapse nalezeného protinacistického letáku byla rozhodnutím soudu v roce 1943 popravena. Proces beatifikace je konzervativní, v rozhodujícím tribunálu hraje významnou úlohu i klasický oponent řečený "obhájce ďábla" snažící se najít protiargumenty.
Úloha tzv. Skryté církve v letech 1948 – 1989 dodnes nebyla doceněna a je bohužel stále provázena nedorozuměním. Její příslušníci byli velmi stateční lidé, nezalekli se totalitní zvůle, přes všechny překážky pokračovali v práci pro církev a bojovali za svobodu a lidská práva. Katolická hierarchie si dodnes se Skrytou církví neví rady. Podzemní činnost si vynucovala různé ústupky od doktríny, např. vysvěcení ženatých mužů a žen za účelem zmatení pronásledovatelů.
Na neděli 6. března 1988 byla svolána celonárodní pouť do svatovítské katedrály na pražském Hradě. Režim se obával, městská doprava byla v ten den silně omezena, aby se snížil počet účastníků, byly uzavřeny tramvajové tratě, přísné kontroly provázely i příjezdové komunikace, příslušníci StB v civilních šatech byli nasazeni, aby se zúčastnili shromáždění i slavnostní mše a preventivně zabránili jakémukoliv nepokoji. Přesto tam přišlo tisíce lidí. V té době také pražský arcibiskup Tomášek napsal tehdejšímu předsedovi vlády Štrougalovi, aby vláda zahájila dialog o uvolnění státního dozoru nad církvemi a neomezovala náboženskou svobodu.
Anežka Česká byla prohlášena za svatou po 704 letech v listopadu 1989, od její smrti uběhlo osm století, k jejímu blahoslavení dala podnět již Eliška Přemyslovna, matka Karla IV. Anežka Česká patří k význačným postavám českého katolicismu. K její kanonizaci nedošlo k lítosti domácích věřících v Praze, proběhla s přispěním Jana Pavla XII. v Římě na Svatopetrském náměstí o pět dnů dříve než byl odstartován pád vlády ČSSR na Václavském náměstí.
To je okolnost, která vyvolává nemalou pozornost a přesvědčení mnohých, že svatá Anežka otevřela cestu k naší svobodě.
Do Říma tehdy přijely tisíce československých poutníků, přispělo k tomu politické tání zahájené Alexandrem Dubčekem. Australský československý exil tam reprezentovali dr Stanislav Hofírek z Melbourne a Jindřich Nermuť z Hobartu. Sv. Anežka, patronka sametové revoluce, je viděna jako symbol všelidského smíření, nenáročnosti stylu života a sociální solidarity, tedy hodnot, které jsou dodnes platné.

Ukradené archivy z roku 1968 konečně spatřily světlo světa

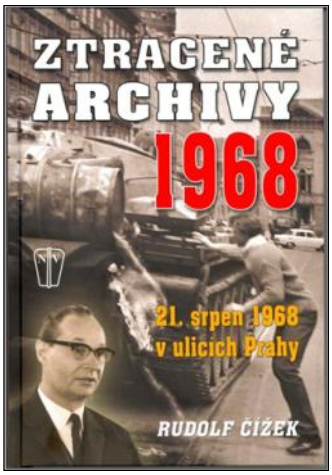

Nakladatelství Naše vojsko vydalo v březnu 2011 dokumentární publikaci "Ztracené archivy 1968" s podtitulem 21. srpen 1968 v ulicích Prahy. Kniha, která zachycuje detailní výseky nejdramatičtějších dnů roku 1968 v policejních hlášeních, nemocničních záznamech a vzpomínkách pamětníků byla sestavená podle archivních materiálů Městské správy Veřejné bezpečnosti Praha bývalým policejním důstojníkem Rudolfem Čížkem. Text je doplněn fotografiemi okupované Prahy Jiřího Všetečky.
S Rudolfem Čížkem o knize hovořila Lenka Storzer (czech-books.com):-

Vy jste den okupace prožil v Praze. Bránil jste vchod do Československého rozhlasu. Jak se to stalo, že se vojáci do ČR přece jen dostali? Můžete nám popsat vaše osobní zážitky a pocity?
V roce 1968 jsem sloužil u Veřejné bezpečnosti něco málo přes rok. Byl jsem v té době zařazen u hlídkové služby, na Pohotovostní motorizované jednotce Městské správy VB Praha.
Dne 21. srpna 1968 jsem měl volno. Kolem půlnoci mě vzbudila sousedka s tím, že nás obsazují vojska Varšavské smlouvy. Když jsem si zapnul rádio a uslyšel hlášení o invazi, oblékl jsem uniformu a snažil se co nejrychleji dostat na útvar. Jeden ochotný řidič náklaďáku mě odvezl z Vysočan až do Vršovic, kde měl sídlo můj útvar. Krátce po nástupu na útvar jsem byl s některými dalšími kolegy vyslán k budově Československého rozhlasu. Zde jsme v hlavním vchodu z Vinohradské ulice utvořili kordón s tím, že do budovy nesmíme vpustit žádnou nepovolanou osobu, včetně okupačních vojáků.
Před rozhlasem a v jeho okolí byly největší střety občanů s okupačními vojáky. Začala střelba, byli první zranění, ale i mrtví. Do dnešního dne mám v živé paměti, jak ve vstupní hale rozhlasu, vlevo podél zdi, bylo položeno několik těl zastřelených občanů, které lidé přinesli z ulice.
Vojáci se snažili o to, abychom je vpustili do budovy rozhlasu. Zkoušeli i výhrůžky, ale pravděpodobně měli zákaz vejít v otevřený ozbrojený střet s armádou a Veřejnou bezpeč-

ností. S námi, vyzbrojenými „pistolkami“ ráže 7.62 a šestnácti náboji by jistě neměli příliš těžkou práci. Ale do rozhlasu se stejně dostali, a to způsobem, který jsme nejméně čekali. Někdy kolem deváté hodiny jsme měli najednou na zádech hlavně samopalů vojáků, kteří se náhle objevili zevnitř budovy.
Budova rozhlasu měla v té době ještě jeden vchod z Balbínovy ulice, který sloužil jako vjezd do garáží. Ten byl uzamčen, a protože všechny nápisy byly strhány a vojska se v Praze neorientovala, nehrozilo nebezpečí, že by touto cestou pronikla do rozhlasu. A protože nás u rozhlasu nebylo tolik, nebyl ani střežen. Vojáci nás internovali v jedné místnosti poblíž tohoto vchodu, takže jsme si stačili všimnout, že vrata nebyla vůbec poškozena a byla zase uzamčena. Když jsem při přípravě knížky o tom hovořil s Janem Petránkem, který v té době jako redaktor Československého rozhlasu v budově vysílal a byl výraznou osobností jeho legálního vysílání, řekl mi, že tuší, přesněji je přesvědčen o tom, kdo vojáky do budovy vpustil. Ale protože ho při tom neviděl, nemůže říci jeho jméno. Bohužel i tací byli mezi našimi občany.
Ve svém rozhovoru v Profilu CT24 s Patricií Strouhalovou jste uvedl, že jste materiály, které prezentujete v této knize, “ukradl”. To musel být dost odvážný a riskantní čin. Můžete našim čtenářům říci, jak jste se k nim dostal?
Každá organizace, mající obsáhlejší spisovou agendu, ji musí jednou za čas „prohlédnout“ a již nepotřebné písemnosti zničit. Na pomoc administrativním pracovnicím odboru obecné kriminality Městské správy VB Praha byl vysílán vždy někdo z mladších policistů. Při prováděné skartaci písemností jsem si všiml toho, že se mezi nimi nacházejí i svodná hlášení z prvních srpnových dnů a týdnů roku 1968. Po zběžném prohlédnutí jsem zjistil, že obsahují události z ulic Prahy, nahlášené na operační středisko policisty, občany a jinými subjekty, vše téměř po minutách, jak tyto případy stačili zaznamenávat na mechanických psacích strojích jednotliví operátoři. Dále zde byly seznamy osob, které byly okupačními vojsky zabity, těžce zraněny, nebo byl na nich spáchán trestný čin, ale i případy majetkové trestné činnosti, například krádeže a vloupání, která byla těmito vojáky páchána. Ihned jsem si uvědomil, že v budoucnosti, pokud by se doba změnila, mohou mít dokumenty velkou historickou hodnotu, neboť jsou zcela unikátní a zcela autenticky, objektivně a nezpochybitelně zachycují probíhající události, které většinou později bývají upravovány a vykládány podle potřeb té které doby. Po pravdě musím přiznat, že jsem je ukradl a odnesl na své pracoviště, tedy na oddělení pátrání po osobách pražské kriminálky. Spisové materiály jsem uložil do spisu zavražděné neznámé ženy nalezené v Praze 9, který sestával z řady šanonů. Tudíž jsem takovéto dva šanony se stejným nápisem přidělal navíc a s pravděpodobností hraničící s jistotou jsem mohl předpokládat, že se do nich již nikdy nikdo nepodívá.

Když jsem v roce 1988 od kriminální policie odcházel do civilu, spisové materiály skončily uloženy v kotelně v mém bydlišti. V roce 1990, tedy v době, když jsem se k Policii ČR opět vrátil, jsem se mohl v klidu vrátit i k nim.
My, kteří žijeme v zahraničí, bychom rádi viděli vaši knihu přeloženou do angličtiny. Věřím, že mnozí z nás v ní najdou svůj vlastní příběh nebo příběh či fotografii svých nejbližších. Naši potomci, příbuzní, přátelé, političtí představitelé, pedagogové, studenti středních i vysokých škol… ti všichni by vaši knihu měli mít k dispozici. Tato publikace je cenným informačním zdrojem pro současné historiky a neměla by chybět v žádné universitní knihovně. Můžeme doufat, že se kniha dočká překladu?
Nepopírám, že bych měl obrovskou radost, kdyby se podařilo přiblížit našim krajanům v zahraničí tuto publikaci v angličtině. Jsem si vědom toho, že dnešní mladí jsou již vlastně třetí generací „osmašedesátníků“, kteří po okupaci emigrovali a pro mnoho z nich je jistě čeština již velice obtížně srozumitelná, ne-li vůbec. A protože archiválie jsou zcela nezpochybnitelným dokladem toho, jak okupace probíhala a nejsou ovlivněny žádnými dodatečnými úpravami z jakékoliv strany, dostalo by se jim zcela objektivního pohledu na toto období československých dějin. Zároveň by si mohli plastičtěji udělat představu o tom, z jakých důvodů, za jakých podmínek a před čím jejich rodiče či prarodiče ze své vlasti emigrovali a současně by mohli ocenit, ne-li přímo obdivovat jejich nesmírnou odvahu, když se na ulici, nijak neozbrojeni, postavili proti obrovské přesile armády s jejich tanky a děly.
Bohužel jsem si ale vědom toho, že v České republice nenajdu nakladatele, který by byl schopen či chtěl se tohoto úkolu ujmout. Toto by bylo i nad možnosti nakladatelství Naše vojsko, které knihu v češtině vydalo. Ale jak jsem zjistil, nebránilo by se spolupracovat na tomto projektu se zahraničním subjektem. Jeho hledání je však zcela nad moje možnosti a tak mohu jen ve skrytu duše doufat, že možná… někoho… někdy… knížka zaujme natolik, že mi s tímto mým skrytým přáním napomůže.

Objednávky:-
www.czech-books.com,
email:
mail@czech-books.com
nebo telefonicky:
1 877 287 1015

ČECHOAUSTRALAN
10

Muzeum českého a slovenského exilu 20.stol., Štefánikova 22, Brno 602 00, Email: muzeumexil@muzeumexil.cz

SRPEN 1969

Jan Kratochvil
Daniel Povolný

Jan Kratochvil v budapešťském parlamentu

Srpen 1969 lze, a řekl bych, že je nutno považovat za nejtragičtější období našich novodobých dějin, srovnatelné s rokem 1938 a následnou okupací naší země německými vojsky v březnu 1939.
Okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy v srpnu 1968 vyvolala celonárodní vzepětí odporu proti okupantům a sjednocení celého národa kolem reformních komunistů Dubčekova křídla.
Národ nabídl oběť největší – lidský život. Kolik novodobých politických vůdců se může pochlubit takovou důvěrou jako ti, kteří následně národ zradili. Snad nikdy se nepodařilo a už nikdy nepodaří, aby komunisté měli tak obrovskou podporu a jejich přestavitelé se stali skoro národní modlou. Obyvatelé Československa jakoby zapomněli, co jsou vlastně komunisté, kolik lidí protiprávně pozavírali, mučili a kolik spáchali politických vražd. Dosud se podařilo zjistit, že v období 1948 - 1989 bylo z politických důvodů odsouzeno, vězněno a mučeno 205 486 osob, popraveno 248 osob, ve výkonu vyšetřovací vazby a odnětí svobody zemřelo cca 4 500 osob, při přechodu státní hranice zahynulo 327 osob a do zahraničí odešlo přes 200 000 Čechoslováků. Toto číslo ještě není uzavřené a kompletní, dle mne bude ještě trvat desítky let, než zpracované archivy policie a jiné archivy odkryjí celou pravdu, aby přinesly reálnou odpověď na mnohé nevyřešené otázky.
Lidé se naivně domnívali, že je možno reformovat systém, který je založen na diktatuře a porušování všech dostupných zákonů, morálních i etických norem všeho včetně lidských práv. Komunistická diktatura zneužívala dělnickou třídu, která ve svém důsledku na to nejvíce doplatila. Mimo pravicových stran byla zničena Sociální demokracie i další politické strany levicově nebo středově zaměřené, to, co levicové strany nahradilo, nepřineslo nic pozitivního.
Položme si otázku - lze reformovat zlo? Co je jakákoliv diktatura jiného než zlo. Natož diktatura komunistů, která v té době již měla po světě miliony obětí (Stalinský režim a další). Tragický dopad přišel velmi brzo, národní hrdinové ukázali znovu, co to je čest komunistů a diktatura proletariátu s jeho železnou pěstí - Lidovou milicí, které režim věřil víc, než armádě a policii, když ji také mimo důstojníků a StB vyzbrojil ostrými náboji. Komunistická strana tím národu ukázala to, jak to s ním skutečně myslí. Heslo: "Dubček – Svoboda to je naše obroda" ukázalo brzy, co znamená obroda v podání komunistů. Morální i mravní úpadek, kolaborantství, ohnutá záda, lež, přetvářka, zlodějina, přestupování z jedné strany do druhé, jak je to zrovna výhodné, což si mnozí udrželi dodnes. Je na zvážení, zda si národní hrdinové Svoboda - Dubček - Černík a další nezadali stejně jako národní zrádci, jak je vnímalo obyvatelstvo: „Indra-Kolder-Bilak všechno jeden sviňák" (nejčastěji citovaná věta na letácích). Považuji za nutné poznamenat, že zrádci jsou vždy zrádci, ať si obléknou kabát takový či onaký, a to v každé době i režimu. Čas a archivní dokumenty jednou posoudí, co se vlastně v Moskvě i později v Československu událo. Existují například kovové vývozní štítky pro u nás vyráběné stroje z roku 1969, na kterých je Československo zařazeno do Sovětského svazu jako svazová republika. Jedná-li se o omyl či záměr, nemohu a ani neumím posoudit.
To, co následovalo v roce 1969, předznamenalo totální rozklad společnosti a hluboce ohnutá záda. Karel Kryl zpíval: „Už nejsme, nejsme to, co kdysi umíme, ohnout záda umíme, dělat kompromisy a zradit kamaráda".
Poslední vzepětí národního odporu proti okupantům a vytvořenému sovětskému protektorátu Československé socialistické republiky, do jehož čela se dostal nacionalista Husák, skončilo národním traumatem. Největší tragédií pro obyvatelstvo bylo zjištění, že jejich polobozi podepsali represivní zákon proti vlastnímu národu, který jim absolutně důvěřoval a výmluva na to, že je k tomu nastalá situace a Husák donutil, je nesmyslná. Každý má vlastní rozum, svědomí a hlavu na to, aby se uměl rozhodnout včas a se ctí odejít.
Nejbolestivěji to dokázala mladá generace.
Na protest proti okupaci Československa v srpnu 1968 a kolaborantské politice spojené s ústupky okupantům se dne 16. 1. 1969 kolem 16. hod v horní půlce Václavského náměstí v Praze upálil student historie a politické ekonomie na Filosofické fakultě UK Jan Palach nar. 11. 8. 1948 ve Všetatech, zemřel dne 19. 1. 1969 na plastické chirurgii v Legererově ulici. Jeho tragická smrt otřásla celým národem. Pohřeb 25. 1. 1969. v Praze se stal národní manifestací odporu proti okupantům a normalizaci. Ostatky Jana Palacha byly pochovány na pražských Olšanských hřbitovech. V říjnu 1975 policií tajně exhumovány, spáleny a urna uložena na hřbitově ve Všetatech, oba hroby se pak staly místy tichých demonstrací proti kolaborantskému komunistickému režimu. 20. výročí sebeupálení

Jana Palacha vyvolalo týdenní protestní demonstrace předcházející pád komunistického režimu, který se už natolik rozložil, že se zhroutil jako domeček z karet díky masovým demonstracím nespokojených obyvatel země… Opět jako v roce 1969 proti vlastnímu lidu zasáhla tvrdě komunistická SNB.
Jan Palach ve své tragické oběti nebyl sám. Následoval ho středoškolský student Jan Zajíc (nar. 3. 7. 1950 Vítkov), zemřel stejně jako Jan Palach, obětí pro národ největší, 25. 2. 1969 se upálil v průchodu domu č. 39 na Václavském náměstí. Po lednovém sebeupálení Jana Palacha se zúčastnil protestní hladovky studentů u sochy sv. Václava.
Svou tragickou obětí se snažil probudit národ upadající do letargie díky trvající okupaci a postupující normalizaci kolaborantské komunistické vlády. Dne 2. 3. 1969 byl manifestačně pochován na hřbitově ve Vítkově.
V městě Brně je během 1. výročí okupace následoval dělník Jan Polášek, pokusil se o sebeupálení na tehdejší třídě Obránců míru, nyní Údolní ulici. Jeho pokus vnímala VB jako signál k vystoupení protisocialistických živlů (dle zprávy Veřejné Bezpečnosti).
Srpnovým demonstracím v roce 1969 předcházel úspěch našich hokejistů ve Stockholmu, kdy naši hokejisté porazili sovětské mistry světa v obou zápasech 2:0 a 4:3 v pátek 21. 3. 1969 a v pátek 28. 3. 1969, což bylo bráno jako národní vítězství nad okupanty, toto vyvolalo obrovskou radost a vlnu nadějí. Jeden z nápisů na vítacích standartách na letišti zněl „NEVADÍ, ŽE NENÍ ZLATO, TY DVA PÁTKY STÁLY ZA TO“ nebo „V SRPNU VY – DNESKA MY“ nebo „ČSR-OKUPANTI 2:0 a 4:3 -TO JE REALITA“ Při oslavování této události v Praze, kdy pomník sv. Václava byl vyzdoben vlajkami, květinami a nápisy „Nechceme OKUPANTY, chceme SVOBODNÉ ČESKOSLOVENSKO“ někdo, pravděpodobně z komunistických provokatérů, vyvolal útok na kancelář sovětského Aeroflotu v Praze. Aeroflot byl totálně zdemolován a vypálen. Útok byl využit jako jeden z důvodů tvrdých represivních opatření proti demonstrantům.
Následné demonstrace v srpnu 1969 patřily k největším vystoupením veřejnosti proti kolaborantskému komunistickému režimu u nás před listopadem 1989.

Pokračování v srpnovém čísle

BALADA BULHARSKÁ

/Obrázky z cest/

Břetislav Kotyza

Tři ženy
tři sudičky v poledním slunci
nabízely nám sezónním hostům
hroznovou rakiji
ženám čokoládové bonbóny
sladkou rýži dětem
Nechtěl jsem nic
od cizích
ale soused mě napomenul -
Vezměte si
je to zde takový zvyk
A hýkám jak osel
Děkuji paní
přišel k vám svatební host?
Odpověděla v poledním slunci
Ne
včera mi zemřel muž

Spláchl jsem oči
ve sklence rakije
Nemluv a pij chlape
když neznáš muže
na jehož památku
obracíš sklenku
On neznal tebe
Mohli jste být přátelé
v poledním slunci
Jmenoval se
Atanas Georgij

Rostoucí objem vývozu českého zboží a služeb do Austrálie a Nového Zélandu

Český export do Austrálie se podle údajů ČSÚ zvýšil v roce 2010 v porovnání s rokem 2009 o 103 mil. USD, to je téměř o 54 procent a dosáhl hodnoty 296 mil. USD. Vývoz na Nový Zéland je dlouhodobě rostoucí a potvrdil stabilní výsledky i v průběhu hospodářské krize. V roce 2010 činil export na Nový Zéland 37 mil. USD, což je historicky rekordní hodnota. Výsledky vývozu tak potvrzují trend vývoje celého českého vývozu v roce 2010 a zároveň skutečnost, že prostor pro uplatnění českých výrobků je i na tak vzdálených trzích, jakými jsou Austrálie nebo Nový Zéland.
Hlavní vývozní komodity České republiky do Austrálie a Nového Zélandu jsou hračky, motorová vozidla, dřevo, potravinářské stroje, klimatizační zařízení, kompresory, přístroje elektrického záznamu, papír, výrobky z plastů, výbušniny, ale také mikroskopy, osvětlovací tělesa, součásti železničních vozidel, sklo, pneumatiky, lehká letadla a další výrobky.
Lukrativnost australského a novozélandského trhu postupně objevují další české firmy, ať už se zabývají vývozem zboží nebo služeb. V roce 2010 upevnily své postavení v Austrálii automobily Škoda, jejichž prodej stoupl proti roku 2009 o 32,5 % a například antivirový software české společnosti AVG využívá v regionu již více než 4,5 milionu uživatelů.
Prostor pro uplatnění kvalitního zboží je však v Austrálii a Novém Zélandu mnohem širší, ať se jedná o vyspělé technologie nebo zboží spotřebního charakteru. V červenci 2011 se v Austrálii uskuteční České technologické dny a slibně se kromě jiného rozvíjí například také aktivity směřující k uplatnění českého zboží v síti australských a novozélandských obchodních řetězců. Jen v prosinci 2010 bylo z České republiky do Austrálie dodáno zboží za 38 mil. USD a je pravděpodobné, že uvedený trend růstu vývozu bude pokračovat i v roce 2011. Lze předpokládat, že hodnota českého exportu směřujícího do Austrálie a Nového Zélandu může v roce 2011 atakovat hranici 400 milionů USD, což lze v regionálním porovnání považovat za hodnotu velice významnou.

ČECHOAUSTRALAN
12

ČESKÝ DIALOG
objednávejte na adrese strizovska@seznam.cz
v Austrálii k objednání také na adrese Jana Růžička
82 Cardwel Str., Arakoon, NSW 2431
e-mail: Ruzickajana@yahoo.com.au

ÚSPĚCH

Hana Gerzanicová

Nedávno mne navštívil pán prodávající knihy pojednávající o tom, jak být úspěšný. Došli jsme dnes tak daleko, že prodáváme i „úspěch".

Co znamená v dnešní době úspěch? Bohatství, popularitu, nejmodernější limuzíny - být „viditelný". Tento pojem úspěchu pochází z amerického evangelia úspěchu – je to vlastně jakýsi způsob chvatu, honby za úspěchem. Ovšem spěch a chvat není nikterak tvůrčí. Toto nové evangelium hlásá: zvyšujte výkon a rychlost. Člověk se stává číslem monitorujícím výkon.

Zamysleme se na okamžik nad touto teorií, zvláště my zde v Evropě. Vždyť naše Evropa oplývá zcela jinými realitami a hodnotami, které se nedají měřit měřítkem spěchu za tím úspěchem. Myšlenky filozofa nezměníme tím, kolik jich namyslí za hodinu, umění není oceněno, jak bylo rychle vytvořeno, naopak, bylo nutno mít málo na spěch, aby se mohly zrodit hodnoty ať už v uměleckém, hudebním, výtvarném či literárním i jiném oboru. Evropa měla málo naspěch, než vytvořila své pole kultur.

Když budeme jen trochu uvažovat, užasneme, jak málo spěchali lidé, kteří po sobě zanechali velké stopy. Karel Čapek vypráví o jednom Američanovi, co všechno dovedl vykonat během své cesty po Evropě. Ve vlaku diktoval svému sekretáři dopisy, v autě vyřizoval korespondence, při obědě konal porady. Na to Karel Čapek odpovídá: „My primitivní Evropané při obědě obyčejně jíme, při hudbě posloucháme. Tím snad utrácíme svůj čas, ale neutrácíme svůj život."

Měli bychom se nad těmito slovy pozastavit. Počínáme žít v atmosféře amerických dogmat, kde převládá honba za úspěchem. Naše dědictví však není americké. Jsme Evropané, a mohlo by se říci, že Evropa byla obdařena jakousi velkorysou „leností", která tvořila její největší hodnoty. K plnému ocenění života je zapotřebí určitého klidu, jak píše též Karel Čapek v jedné ze svých úvah. „Člověk, který spěchá, dojde jistě k cíli, ale jen za tu cenu, že se nepodívá na tisíce věcí, které cestou mine!"

Dnes se stává úspěch cílem a smyslem života. Tak se vydávají knížky o cestě k úspěchu, které mi právě pán nabízel. Ale pro nás, alespoň pro ty Evropou odkojené, zůstávají jiné cíle. Tenhle starý světadíl má vlastně heroickou tradici dědictví. Lidé žili a umírali pro jiné heslo než pro úspěch. Opět musím citovat Karla Čapka, který píše, že jednou z předností Evropy bylo, že například Shakespeare neměl úspěch a nestal se velkým rejdařem, že Beethoven neměl úspěch a nestal se největším výrobcem špatných bavlněných látek, Balzac se marně pokoušel stát se bohatým mužem – naštěstí pro svět neměl úspěch. Tak píše Karel Čapek.

Je třeba si na chvíli představit tu „pošetilou" Evropu, která se dovedla starat o tisíce jiných věcí nežli o úspěchy. Tyto věci zůstaly, zatímco všechny úspěchy nakonec vzal čert. Dnešní člověk letí za modlou úspěchu a zahazuje den po dni do jámy minulosti, zmaru. My dědicové odkazu našich předků bychom se měli častěji zamyslet nad obsahem hodnot, nad cenou života, nad cenou, kterou nám zanechali naši předkové, bez nichž bychom neměli ani tu možnost letět za pozlátkem úspěchu.

JOSEF CHROMY
TASMANIA

Nejen Australané a zdejší krajanská komunita, ale i návštěvníci Tasmánie z celého světa včetné slavných, nešetří chválou na vína Josefa Chromého. Tato vína nesou mnohá prestižní ocenění, získala desítku trofejí a přes devadesát medailí.

Čechoaustralan Josef Chromý OAM rozvinul tasmánské vinařství do nebývalých kvalit, ze znamenitých odrůd milujících chladnější podnebí Tasmánie vypěstoval s pomocí vyspělé vinařské technologie vynikající Pinot Gris, Sauvignon Blanc, Chardonnay, Riesling, Gewurtztraminer a Pinot Noir. Znamenitá jsou také jeho šumivá vína s nám lahodně znějící vinětou PEPIK.

Návštěva vinného sklepa a restaurace Josefa Chromého v Relbii, pouhých patnáct minut jízdy od Launcestonu, patří dnes již k vyhledávaným zážitkům při objevování Tasmánie. Nedostanete-li se tam v nejbližší době, dopřejte si alespoň chutě vín tohoto úspěšného vinaře.

Josef Chromy Wines
370 Relbia Road, Relbia
Tasmania, Australia 7258
Phone: +613 6335 8700, Fax: +613 6335 8774
Email: wine@josefchromy.com.au

ODTUD A ODJINUD

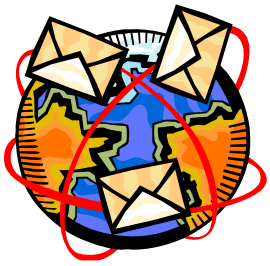

♠ Ostravská zoologická zahrada oznamuje, že otevřela expozici vzácných zvířat z ostrova Papua Nová Guinea. Údajně zahrnuje "spoustu zvířat, která zde dosud chyběla" a zaměřila se na ohroženou faunu, zejména jde o plazy a ryby. Škoda, že nebyly jmenovitě druhy uvedeny, je mezi námi hodně těch, kteří na tomto ostrově pracovali a měli dosti příležitostí se s tamější přírodou seznámit.

♠ České padesátikorunové bankovky přestaly v březnu tohoto roku platit, papírové dvacetikoruny již před třemi roky, mince v těchto dvou hodnotách jsou stále v oběhu. S bankovkami v hodnotě 500 Kč a 2000 Kč jsou jiné problémy, objevily se zdařilé padělky.

♠ Zpráva v českých médiích, také v novinách ve Velké Británii, USA a v melbournském „The Age" uvádí, že prezident Klaus při podpisu mezinárodní smlouvy v Santiagu de Chile si strčil do kapsy poskytnuté, polodrahokamy vykládané protokolární pero. Po návratu na Hrad mu pošta doručila od přejících krajanů na pět tisíc propisovaček, také se tam dostavily dvě recesistky převlečené za čilské policistky s želízky, Klaus právě přijímal státní návštěvu z Maďarska. Vicekancléř jeho kanceláře Petr Hájek prohlásil, že bin Ládinova likvidace v Pákistánu je fikce zkonstruovaná Bílým domem. Prezident Klaus se od tohoto prohlášení distancoval, ale Hájka ze svých služeb nepropustil.

♠ Rukopisy královédvorský a zelenohorský z let 1817-18 dodnes poutají pozornost literárních historiků. Podobně nevyvane tak brzo z české literatury osobnost Vítězslava Nezvala (1915-1958). Jeho dílo je rozsáhlé a mnohostranné, hodnotné pokud bylo tvořeno před nacistickou okupací. Antonín Měšťan ve své autoritativní publikaci *Česká literatura 1785-1985* píše o Nezvalově poklesu invence a rozmělňování vlastních nápadů ze starších dob zřejmě související se změněnou poúnorovou politickou a kulturní situací v Československu – Nezval jako by po čtyřicítce ztratil dech. Servilita některých Nezvalových básní je odpudivá, tak v básni "K narozeninám Klementa Gottwalda" se dočteme: *v jeho dýmce doutná jako v dýmce Stalina / oheň kamen, u kterých se schází rodina.* Naučný slovník poučuje, že Nezval se začlenil mezi největší básníky světové socialistické literatury. Bodejť by nebyl: *Odevzdal jsem svůj lístek ve znamení revoluce…* I jeho portrétista, kreslíř Adolf Hoffmeister, plaval v poúnorové partajní stoce.

♠ Sny jsou od toho, aby se plnily. 17letý student pražské stavební průmyslovky, Ondřej Vrkoč hodlá postavit repliku Titaniku. Plán má háček, stavba by přišla na 10.5 miliardy korun, luxusní parník *Queen Mary* stál v roce 2003 přepočteno na koruny 13 miliard. Vrkoč, jehož otec se stal předsedou společnosti *Revival of Titanic*, hledá sponzory a slibuje, dvě stě prvních investorů popluje při zahajovací plavbě zdarma. Navázal již spojení s českou a francouzskou loděnicí, nepokládají studentův nápad za zcela marný. Nový Titanic by měl být zevnějškem totožný s tím, který se potopil v roce 1912 s téměř dvěma tisíci pasažéry, technická, navigační a komunikační zařízení by ale odpovídala současným požadavkům a předpisům.

♠ V Praze Na příkopě se otevřela "pánská pasáž", nákupní středisko s 22 obchody výhradně zaměřenými na oblečení pro muže. Zevnějšku dbalí zákazníci se tam samozřejmě mohou nechat v Toniho holírně ostřihat, přistřihnout knírek, upravit kozí bradku či přičísnout plnovous. Pro ochablé zákazníky nabídne kýženou vzpruhu lahůdkářství a vinárna.

♠ Do Prahy přijel již počtvrté Carus Thompson, píše se, že je to australský nezávislý akustický umělec, pohříchu jeho umění neznám, ale musí být i zde oblíbený.

♠ Na svatbu prince Williama s chotí Kateřinou si vzpomněla i Česká republika, do Londýna přicválá z hřebčince v Kladrubech na Pardubicku ušlechtilý starokladrubák jménem Favory Alta XXI. Kůň je vycvičený pro práci se sedlem i v zápřeži. Princ si tedy může vybrat, jestli ho využije pro své oblíbené pólo anebo vyjížďky v kočáře. Čtyřhvězdičkový hotel Beránek v Kladně nabídl princi s chotí gratis bez časového omezení jednotýdenní pobyt v přepychovém apartmá.

♠ Na českých vysokých školách nyní studuje v rámci vládního programu spolupráce s rozvojovými zeměmi asi šest set zahraničních studentů. Český stát hradí nejen celé studium a pobyt, ale i předcházející roční kurz češtiny. Vrátný hotelu na Zanzibaru se ke mně s radostí česky hlásil, že je absolventem pražské univerzity.

♠ Sokol v Melbourne kdysi zavedl službu přestárlým, osamělým a nemocným krajanům. Nešlo o pomoc při malování, praní a žehlení či věšení záclon, ale o návštěvy, často v sociálních ústavech, důležité bylo potěšení rozhovoru v mateřštině. Přesto byla tato státem Victoria podporovaná akce Sokolem zrušena ke škodě skutečně potřebných. Jedním z organizátorů této záslužné pomoci byl pan Kamil Burian. Když český spolek neměl zájem, Burian nabídl spolupráci charitativním organizacím, kde byl vítán. Jedné, která se ocitla ve finanční tísni, nabídl východisko, které vyneslo sedm tisíc dolarů: dvaaosmdesátiletý Burian skočil padákem z tříkilometrové výšky, s parašutismem neměl do té doby nikdy nic společného. Na www.alkira.org.au zjistíte, jaké má náš krajan Kamil Burian další plány, škoda, že nikoliv ve prospěch Sokola a naší pospolitosti, snad jen pro dobré jméno českých exulantů. Posuďte sami, jak s tímto souvisí následující informace. Naši iniciativní slovenští přátelé uspořádali před Velikonocemi na Šumavě věrní národním tradicím "upálení Morany", děti si připravily hůlky s namotanými hadříky,

www.leadersmagazine.cz LEADERS

házely je do velkého ohně, tak se na slovenském venkově loučí se zimou a vítá se jaro. Nemrzí i vás, že my v Melbourne nemáme nikoho, kdo by se takovým způsobem staral o české lidové tradiční zvyky a připomínal je našim vnukům a vnučkám?

♠ Člověk se stále učí, Český rozhlas ve svém zpravodajském portálu uvedl "čeští streetworkeři budou učit…" Již se nedivím ničemu, ani takové demolici našeho rodného jazyka. Zkorumpovaní ničitelé naší mateřštiny také vyrukovali s geniálním nápadem, jak přeložit slovo "teenager". Pamatujte si – "náctiletý". V mé době se říkalo mládenec, chlapec, dívka, dospívající, mladistvý anebo výrostek, případně "v pubertě".

♠ Před šedesáti lety začala v Mnichově vysílat do Československa rozhlasová stanice Svobodná Evropa. Sehrála důležitou informační úlohu, bourala komunistické sdělovací prostředky a povzbuzovala národní sebevědomí. Čsl. bezpečnost osnovala atentáty na její pracovníky, na sedm let se tam vetřel z ČSSR vyslaný agent. Koncem května byla otevřena na jižní Moravě "Stezka svobody" péčí města Mikulova. Tato oblast byla vyhledávána poúnorovými uprchlíky na cestě za Železnou oponu, do Rakouska. Na Šumavě byla již zřízena dvě muzea shromažďující dokumenty těchto útěků.

♠ Jan Kratochvil, autor publikace *Austrálie můj domov,* referoval na nedávném sympoziu v Budapešti o událostech, které provázely v ČSSR rozpad diktatury v roce 1989.

♠ Přemysl Pitter (1895-1976) inspirovaný protestantským myslitelem Emanuelem Rádlem, patří mezi velké Čechy dvacátého století. Po první světové válce začal působit mezi chudými rodinami na Žižkově, kde vybudoval Milíčův dům. V roce 1945 se postaral o tisíc dětí, které ztratily rodiče a příbuzné během války, byla to zejména židovská, ale i německá mládež. Karel Kosatík napsal mimořádnou publikaci o Pitterovi, *Sám proti zlu,* vyšla nedávno. Pittera nazývá "náboženským fundamentalistou", tímto označením si nejsem jist, nevím ovšem o něm tolik, abych mohl objektivně posoudit. Pitter strávil po roce 1948 nějakou dobu v uprchlickém táboře Valka, kde jako pastor opět začal se sociální prací. Vycházel z myšlenkového dědictví Husa a Masaryka i potom, kdy žil ve švýcarském exilu. Po mém příchodu do Austrálie jsem s ním korespondoval, obdivoval jsem se jeho politickému i kulturnímu rozhledu, jeho pacifismu a nikdy nebudil dojem, že konzervativně lpí na nějaké bývší ideologii. Vydával a posílal mně cyklostylované zprávy, které přinášely poučení a zrnka jeho moudrosti. Když zemřel, pokračovala v této zpravodajské činnosti jeho partnerka.

IP

Starokladrubský bělouš

Památky UNESCO v ČR

Dvanáct památek již bylo zapsáno do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO:

Praha - historické centrum
Telč - historické centrum
Český Krumlov - historické centrum
Žďár nad Sázavou - Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře
Kutná Hora - historické centrum
Lednicko - valtický areál
Kroměříž - areál Arcibiskupského zámku a Květné a Podzámecké zahrady
Holašovice - unikátně dochovaná vesnice jihočeského typu
Litomyšl - renesanční zámek a historické centrum města
Olomouc - sloup Nejsvětější Trojice
Brno - vila Tugendhat
Třebíč - románsko-gotická bazilika sv. Prokopa a židovská čtvrť

Další šanci na zapsání na seznam UNESCO má papírna ve Velkých Losinách nedaleko Šumperka, v níž se vyrábí ruční papír v podstatě stejnou technologií jako před staletími. K dalším kandidátům patří renesanční domy ve Slavonicích na Jindřichohradecku, třeboňská rybniční soustava nebo jedinečný skalní sochařský soubor M.B.Brauna v areálu Betléma nedaleko zámku v Kuksu na Trutnovsku. Kromě těchto staveb byly v ČR byly vyhlášeny rovněž tyto biosférické rezervace UNESCO: Třeboňsko, Pálava, Křivoklátsko, Šumava, Krkonoše, Bílé Karpaty.

Na seznamu UNESCO je i kladrubský bělouš, jako jediný žijící exponát, který je na tento seznam zapsán. Kladrubský kůň je světovým unikátem, zařazeným na seznam UNESCO jako kulturní dědictví lidstva, a to nejen díky svému původu, ale i díky úspěšné snaze chovatelské práce o vzkříšení původního českého plemena. V roce 1995 byl Starokladrubský kůň přijat za kulturní památku. V roce 2002 byl Starokladrubský kůň spolu s komplexem Kladrubského hřebčína uznán jako národní kulturní památka. Tímto postem se stal jediným živým tvorem na světě, který platí vedle významných uměleckých děl a architektury za střed památkářské ochrany. Toto ocenění nemají ani lipicáni španělské školy ve Vídni. Světové prvenství tudíž patří Starokladrubskému koni. Plemeno bylo také přijato pod ochranu FAO, odborné organizace OSN.

Podzim – krásné roční i životní období

Hana Gerzanicová

Stáří a odchod do penze by neměl znamenat kapitulaci - odchod ze společnosti. Naopak. Teprve teď mohou starší lidé konečně užívat podzim svých dní. Tím, že je člověk starší, neznamená, že ztrácí na své ceně – mělo by tomu být vlastně opačně – starší vína jsou mnohem lepší než ta mladá, obdivujeme krásu a bohatost mohutného starého stromu a máte-li nějakou starožitnost, jistě si jí vážíte více nežli toho, co jste koupili včera. Starší lidé obohacují naši společnost svojí moudrostí získanou mnoha životními zkušenostmi. A jen proto, že počítají více roků, neznamená, že musí být duševně staří. Vlastně teď v době zaslouženého klidu po životní honbě za existencí mají konečně čas opravdu rozkvétat, věnovat se svým zálibám a radovat se ze společenského života. Stáří nebo mládí se vlastně nepočítá v rocích, ale v postoji člověka k životu.

Austrálie mého dětství

Luděk Ťopka

Bylo mi asi osm a byl jsem v šestém semestru, tedy třetím studijním roce základní (tehdy obecné) školy v Újezdě nad Lesy, když se mezi mými spolužáky objevil Říša Seifert, na něhož jsem ve svých vyprávěnkách už mnohokrát vzpomněl a který byl až do své smrti mým nejlepším kamarádem.
Tenhle kluk mne výjimečně přitahoval z několika důvodů. Byl původem Pražák, a na venkov (tedy tehdy venkov, protože dnes je ta obec už několik let součástí Prahy) se jeho rodina přestěhovala pod předtuchou války a hrozbou potenciálních Hitlerových bomb. Už to samo u nás k němu budilo pocit jakéhosi obdivu, podobného tomu, jaký později v letech studené války chovali mnozí lidé k západním cizincům. Jeho otec byl polyglot, překladatel z několika jazyků a redaktor *Okultních novin*. Později, po jejich zániku, psal příběhy do populárních časopisů *Rodokaps a Rozruch* pod jménem Torry Seaford. Říša tedy měl tatínka spisovatele a k tomu, jak jsem si představoval, jakéhosi dobrodruha a to byl další z těch magnetů.
A do třetice, měl také starého dědečka, penzionovaného architekta a stavitele, který byl autorem mnoha zajímavých budov hlavního města. A tenhle starý pán věděl tolik věcí z přírody a ze světa, že jsem ty jeho vyprávěnky svým dětským mozkem přímo hltal. Co toho věděl o motýlech a broucích, co o rybách, ptácích i lidech, ale hlavně jak poutavě to uměl vyprávět. Někdy nám ale také předkládal k víře či nevíře poutavé příběhy, které jsme brali ve svém obdivu k němu automaticky za pravdivé, i když byly někdy spíše ze světa pohádek a fantazie. Snad to byly jeho osobité sondy do našich duší, zkoušky naší dětské důvěřivosti, citu pro věrohodnost a logiku. Zkrátka věci, nad nimiž jsme žasli a lámali si naše malé hlavy. Jenže pak vždycky všechno uvedl na správnou míru.
A tak se konečně dostávám k tématu těchto řádků, k Austrálii, jak jsem ji poznal o prázdninách pětatřicátého roku dvacátého století z vyprávění starého moudrého a hodného pána. Ten právě ukončil vyprávěnku o zuřivém tasmánském ďáblu a tak vstal, přinesl ze skříně globus o úctyhodném průměru dobrých čtyřiceti centimetrů a postavil ho na stůl: „Tak teď, kluci, ukažte, kde byste to milé zvířátko našli.“
Samozřejmě, že jsme hledali dlouho a za neustálého dědova vedení „samá voda, samá voda, přihořívá, samá voda“ ale signálu „hoří“ jsme se nedočkali. Po chvíli se ale nad námi slitoval a ukázal na té barevné kouli Austrálii i s tím jejím jižním přívěškem. Zíral jsem na to s nedůvěrou. Ten ostrůvek mi připadal tak malý, že se na něj nevejde ani moucha masařka, natož nějaký ďábel.
Děda nám pak dlouho vyprávěl o této zemi, která je vlastně obrovským ostrovem a současně i světadílem. O lidech původních i o těch, kteří se tam později dostali proti své vůli ale z příkazu svého krále, o buši a pralesech, podivných horách a moři, a samozřejmě i o zvířatech, mnoha z nich velmi podivných. Když pak Říša vyslovil pochybnost, jak tam může někdo žít, když je protinožec a visí hlavou dolů, starý pán se usmál a dostali jsme za domácí úkol popsat vlastními slovy, co jsme si z jeho vyprávění zapamatovali. Své úkoly jsme splnili a teprve potom se nám dostalo správných a podrobných informací a já tady chci dnes uvést na následovné straně výsledek toho zadání, své první literární dílko, které moje maminka tehdy uložila do krabice s památkami na moje a bratrovo dětství:-

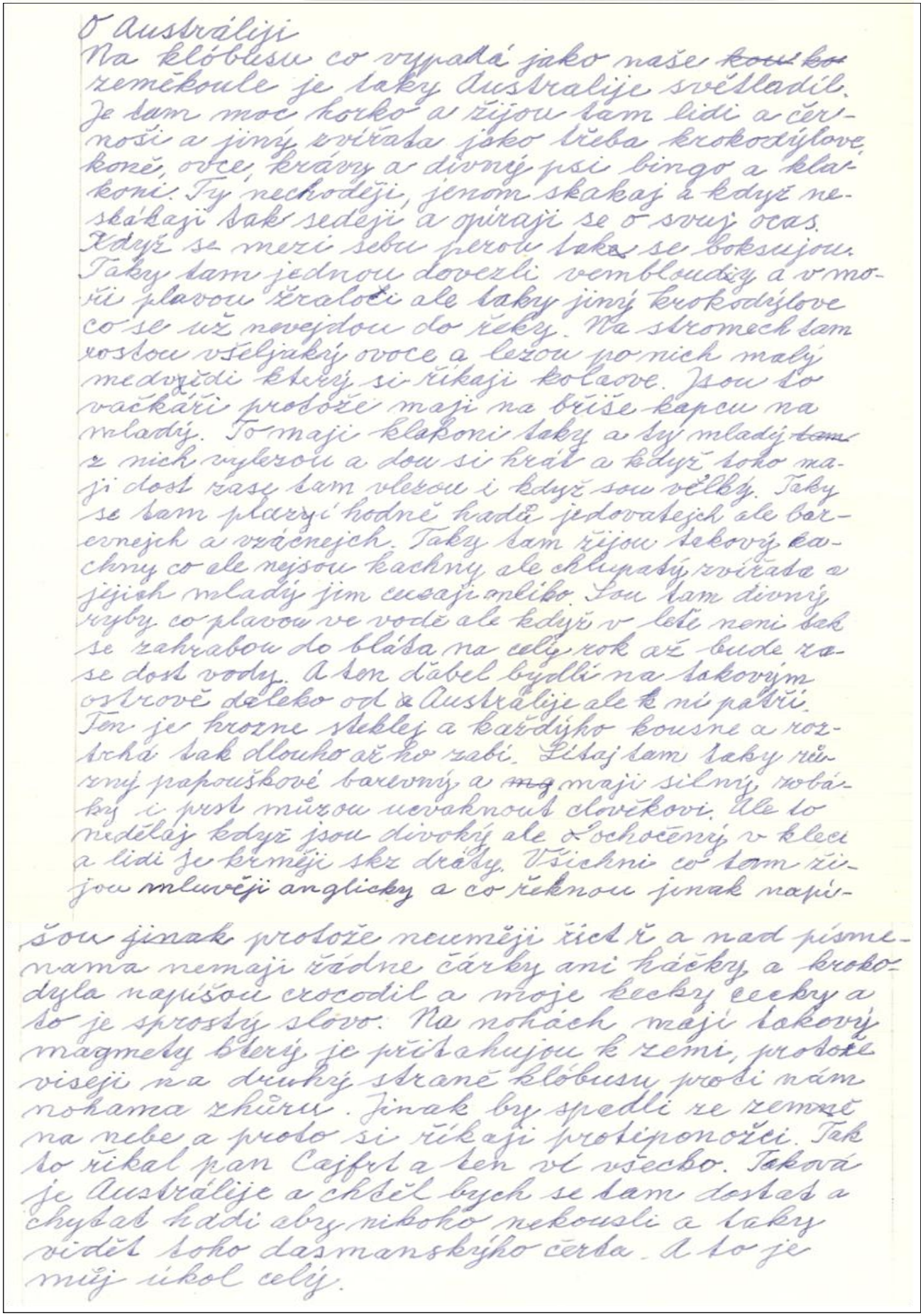

O Austráliji

Na klóbusu co vypadá jako naše ~~kou ko~~ zeměkoule je taky Australije světladíl. Je tam moc horko a žijou tam lidi a černoši a jiný zvířata jako třeba krokodýlove, koně, ovce, krávy a divný psi bingo a klakoni. Ty nechoději, jenom skakaj a když neskákaji tak sedeji a opíraji se o svuj ocas. Když se mezi sebu perou tak se boksujou. Taky tam jednou dovezli vembloudiy a v moři plavou žraloči ale taky jiný krokodýlove co se už nevejdou do řeky. Na stromech tam rostou všeljaký ovoce a lezou po nich malý medvědi který si říkaji kolaove. Jsou to vačkáři protože maji na břiše kapcu na mladý. To maji klakoni taky a ty mladý ~~tam~~ z nich vylezou a dou si hrát a když toho maji dost zase tam vlezou i když sou velký. Taky se tam plazyí hodně hadů jedovatejch ale barevnejch a vzácnejch. Taky tam žijou takový kachny co ale nejsou kachny ale chlupatý zvířata a jejich mladý jim cucaji mlíko. Sou tam divný ryby co plavou ve vodě ale když v letě neni tak se zahrabou do bláta na celý rok až bude zase dost vody. A ten ďábel bydlí na takovým ostrově daleko od Austrálije ale k ní patří. Ten je hrozne steklej a každýho kousne a roztrhá tak dlouho až ho zabí. Lítaj tam taky různý papouškové barevný a ~~mg~~ maji silný zobáky i prst můžou ucvaknout clověkovi. Ale to nedělaj když jsou divoký ale ochočený v kleci a lidi je krměji skz dráty. Všichni co tam žijou mluvěji anglicky a co řeknou jinak napíšou jinak protože neuměji říct ř a nad písmenama nemaji žádne čárky ani háčky a krokodyla napíšou crocodil a moje kecky cecky a to je sprostý slovo. Na nohách mají takový magmety který je přitahujou k zemi, protože viseji na druhý straně klóbusu proti nám nohama zhůru. Jinak by spadli ze zemně na nebe a proto si říkaji protiponožci. Tak to říkal pan Cajfrt a ten ví všecko. Taková je Austrálije a chtěl bych se tam dostat a chytat hadi aby nikoho nekousli a taky vidět toho dasmanskýho čerta. A to je můj úkol celý.

ĎÁBELSKÝ PROBLÉM

Miloš Ondrášek

Během služebních pobytů na Tasmánii, jednoho z australských států odděleného od světadílu průlivem Jižního oceánu zvaným Bass Strait, jsem si vždy našel čas se podívat, i na několik dní, do tamější divočiny. Pátrat po vačnatém vakovlku psohlavém (*Thylacinus cynocephalus*) bylo marné, druh vyhynul před necelými sto lety. Byl za podpory státní správy bezohledně pronásledován farmáři. Občas uchvátil jehně. Ve zkumavce muzea v Sydney zůstal fetus, nyní dochází k utopistickému pokusu vakovlka vyklonovat.
Zejména při nočních vycházkách se mi naskytla možnost pozorovat jiného tasmánského endemického vačnatce - ďábla medvědovitého (*Sarcophilus harrisi).* Je to zavalité zvíře asi metr dlouhé, třetina z této délky připadá na ocas, končetiny jsou silné a nízké, nápadná je spíše nepěkná hlava vybavená mohutnými čelistmi. Po vyhynutí vakovlka ďábel zůstal jediným dravým masožravým vačnatcem. Vydává zvuky, při kterých mi stydla krev v žilách, proto asi ďábel. Traduje se, že skupina ďáblů se vrhla na uhynulého koně, z kterého zakrátko zbyly jen podkovy. Ďábel žije společensky a rvačky mezi jednotlivými zvířaty patří k boji o potravu a k páŕícímu a teritoriálnímu rituálu. Dochází k vzájemnému pokousání obličejových částí, terčem je pouze hlava.
Před několika lety se ve východní Tasmánii objevilo u ďáblů žijících převážně v odlehlé přírodě onemocnění, kterému se bohužel nevěnovala pozornost. Na hlavě a na krku byly pozorovány “abscesy“, které byly přičítány nedostatečnosti ve výživě nebo za banální infekci.
Tyto rapidně se šířící příznaky v celé populaci zalarmovaly ministerstvo zemědělství, správu národních parků a veterinární pracoviště, onemocnění se epidemicky rozšířilo. Fatálně bylo zasaženo 80 % ďáblů ve východní a severní Tasmánii. Trvalo několik let, než byla patogenita spolehlivě popsána. Byla označena zkratkou DFTD – devil facial tumour disease, nemoc obličejového tumoru u ďábla. Prevence nemocí divoce žijících zvířat je vždy obtížná. Nejprve je zapotřebí porozumět vzniku a dynamice patologického procesu. V případě onemocnění ďáblů se to donedávna v Tasmánii nevedlo a trvalo jistou dobu, než se zjistilo, že nejde o virovou nebo bakteriální infekci, ale o infikující přenos karcinogeních buněk pokousáním a dědičný propad imunity. Spojeným úsilím vládních, státních a dobrovolných organizací vznikla akce biblicky nazvaná Archa Noemova. Kolem padesáti odchycených a zcela zdravých ďáblů ze západní části Tasmánie, kde dosud DFTD nebyla zjištěna, bylo ve skupinách rozesláno do australských zoologických zahrad a zooparků.
Na hlavní australské pevnině ďábli nežijí po tisíce let. V plánu bylo umísit asi 1500 těchto zvířat z dosud nezasažené oblasti Tasmánie do mořem oddělené Austrálie a snad i na jiné světadíly. Tak by se mělo zabránit vyhynutí druhu, protože se zdá, že k povaze karcinogenity jakékoliv léčebné a preventivní akce v Tasmánii budou neúspěšné a dvacet tisíc tam dosud žijících ďáblů během dvou desetiletí vyhyne. Od kolonializace pátého světadílu, která začala rokem 1788, bylo odepsáno dvacet druhů unikátní australské vačnaté fauny, ztráta druhu je nejen nevyčíslitelnou zoologickou, ale i kulturní škodou.
Úvodem jsem se zmínil o vyhynulém vakovlku psohlavém. Tasmánští farmáři zajisté k jeho neblahému osudu přispěli, nesehrál však také velmi malý genetický fond svoji morbidní úlohu? Kde máme záruku, že jinou endemickou faunu v Austrálii, zejména tu s jen jednou čeledí a jedním druhem, jako je koala medvídkovitá (*Phascolarctos cinereus)* a navíc když kolonie žije na malém ostrově (Kangaroo Island), nepotká podobný osud? Nedostatečnost genetické diverzity, “příbuzenská plemenitba“, otvírá dvířka k pronikání a šíření jak nových tak starých onemocnění. To platí také pro na King Island žijícího ptakopyska podivného (*Ornithorhynchus anatinus*), ptakořitního savce, který snáší vajíčka, jak to jako první Evropan pozoroval a popsal náš krajan Antonín Topič, když po roce 1876 připlul k protinožcům.

checkusouttravel
Czech Republic Specialist

NOVINKY NAŠÍ KANCELÁŘE -

Fly free to Europe River Cruising

Denní lety s Emirates - Airbus A330-200:
Dubai - Praha

Lety do Jižní Ameriky a USA

www.checkusouttravel.com.au
(cestování z Austrálie)
www.checkusouttravel.cz
(cestování z ČR)

E-mail: info@checkusouttravel.com.au

Tel: 1300 794 543

V CIZINECKÉ LEGII

František Percl

Pokračování - Z Indočíny do Brazilie

Francie měla v Indočíně koloniální armádu - "Spanish Marocos" - byli to i černoši ze Senegalu, ale dělostřelectvo, letectvo a námořnictvo bylo francouzské. Kde bývalo nejhůře, nasazovali Cizineckou legii. Počítali jsme se proto za elitu francouzské armády a naše heslo bylo - Vyhrát vždycky a neprohrát nikdy! Každý legionář měl smlouvu na dva roky. Věděl jsem a věřil jsem, že bojuji proti bolševikům a proto jsem si kontrakt prodloužil o další dva roky a kdyby ta situace nastala znovu, bojoval bych zas.

Byl jsem tedy v Indočíně 4 roky, dvakrát jsem byl raněný, dotáhl jsem to na četaře, dostal jsem Válečný kříž a čtyři další vyznamenání. Poprvé jsem byl raněn kulometnou střelou do pravého ramene, když jsme dostali povel k útoku u jednoho malého města asi 120 km od Hanoje. Vietkong tam byl v silné pozici dvou batalionů. Kolem městečka byla jen samá rýžová pole - voda a bahno. Byl to moc smutný den, padl jsem v "rejžáku" a měl jsem ještě štěstí, že mě mohli táhnout za nohy tím měkkým bahnem až na pevnou půdu. Musím přiznat, že jsem řval bolestí, protože kosti v rameni byly na kousky. Nejdříve mě dopravili do polní nemocnice. Tam ale zůstávali jen lehce ranění a mne s ostatními těžšími případy dopravili helikoptérami do vojenské nemocnice v Hanoji.

Tam jsem otevřel oči až po třech dnech. Byl jsem od pasu až po krk v sádře. Bál jsem se, že mi amputovali ruku. Trvalo to snad hodiny, než se mi podařilo došmátrat levou rukou k pravé. Když jsem se pak konečně dotkl prsty levé ruky studených prstů na ruce pravé, plakal jsem radostí. Byl jsem v nemocnici Lanesan tři měsíce a ke své "kompanii" jsem se vrátil s platinovými destičkami a šrouby v rameni.

Ve Vietnamu se žilo hrozně, lidé strašlivě zkoušeli. Děti neznaly hračky, sotva se naučily chodit, musely pracovat s rodiči na rýžových polích. Bambusovou tyč s dvěma talíři z bambusu na tenkých ramínkách, na pole nosily hnůj, z pole nazpátek zelenou rýži. V noci přicházel Vietkong. Přikázali starostovi vesnice, kde musí v polích položit miny a když to neudělal, přišli příští noc, zastřelili ho a postříleli i jeho rodinu. Když miny položil a naši vojáci na nich zahynuli, postříleli jsme je zase my. Ta válka tam nás nechávala bez citu. Už to bylo téměř jedno, zastřelit vojáka, prase nebo slepici. Bylo to také tím, co dělal Vietkong s našimi vojáky. Když některého z nás dostali, uřezávali hlavy, které napichovali na bambusy a v noci je nechávali před našimi pozicemi. Kolik kamarádů jsem ztratil tímto způsobem! I my jsme pak odpovídali brutálně.

Když jsem našel prvního raněného Vietkonga, pomohl jsem mu, dal jsem mu své léky a dělal jsem to až do chvíle, kdy jsem našel kamaráda s uříznutou hlavou bez očí; to byl i pro mne konec. Byl jsem pak jako ti druzí. Jednou jsme byli nasazeni do delty řeky, kde jsme měli setrvat asi šest měsíců a zajišťovat naše územní pozice a pontonové mosty. Rozhodl jsem se, že nechci být sám, že se ožením. Najal jsem malý bambusový domek nedaleko našeho postavení a začal jsem uvažovat o koupi nevěsty. To bylo v Indočíně zcela normální. Zvyky jejich života jsou velice odlišné. Například když někdo zemře, všichni obléknou bílé šaty, veselí se, pijí a tancují. Moje vyhlédnutá nevěsta byla dcera majitele malého baru, kde se prodávalo víno, pivo a lehčí jídla. Otec za ni požadoval 500 piastrů a ještě jsem musel připlatit, protože měla náušnice. Žili jsme spolu v našem domku až do doby, kdy náš batalion přeložili z Tonkinu do Anamu do přední linie (komando espeál). To bylo nebezpečné, musel jsem svou ženu nechat u jejích rodičů. V Anamu bylo v legii dost Čechů i Maďarů a Poláků, ale také tam byli Portugalci. Ovšem asi 60% bylo Němců. Byl to zbytek armády maršála Rommela, ze zajateckých táborů v Africe. Nabídli jim kontrakt do legie a snad 99 a1/2% z nich to podepsalo.

Bylo tam tedy mnoho různých cizinců, ale přesto tam existovalo kamarádství, snad proto, že nikdo z nás nemohl vědět, jestli se někdy z Indočíny vrátí a opravdu mnoho jich tam zůstalo. Dobře jsem se naučil mluvit vietnamsky, ale dnes si pamatuji už jen pár slov.

Válka tam byla strašlivá, všechny nás poznamenala a nejvíce trpělo civilní obyvatelstvo. To válku nikdy nechtělo. Zůstaly jen ty invalidní děti, zmrzačení muži a ženy.

Byl jsem jenom voják, ale myslím, že zájem vést tu válku dál měli už jen ti, co na ní vydělávali. Když Američané bojovali na 38. rovnoběžce v Koreji, říkalo se, že americký generál MacArthur a francouzský Lecler se chtěli společnými silami pokusit zastavit Čínu v bolševických výbojích. Dopadlo to tak, že MacArthur byl odvolán domů a byl předčasně dán do civilu a Leclera zavolali do Francie, kde blízko Paříže jeho letadlo explodovalo. Psalo se o tom někdy

v novinách? Po pádu Dien Bien Phu přenechala Francie Indočínu Americe.
Po čtyřech letech jsem odjel z Indočíny do Afriky, kde jsem byl oficiálně demobilizovaný. Když jsem do legie vstupoval, bylo mi 20 let. Francouzská legie mi nabídla možnost jít do školy pro důstojníky a podepsat s nimi smlouvu na dalších 10 let. Odmítl jsem to a odjel jsem do Paříže. Moje vietnamská žena nemohla odjet se mnou, protože v Africe jsem musel ještě tři měsíce zůstat v legiích. V Paříži jsem okamžitě začal vyběhávat na úřadech její doklady. Sehnal jsem si velmi dobré místo ve velké továrně na konzervy na Madagaskaru, kde jsme mohli dobře žít. Ministerstvo mi ale poslalo zprávu, že byla při náletu zabita. Uvěřil jsem tomu, až když jsem dostal dopis od jejího strýce, že zároveň s ní zahynula celá její rodina. A byly to vietnamské bomby!
V Paříži jsem také čekal ještě na svého kamaráda Mirka Švestku. V té době jsem několikrát mluvil ve vysílání Svobodné Evropy. Bylo nás v Paříži asi 15 bývalých legionářů - Čechů a rádi jsme odpovídali na otázky o legiích, protože bolševici doma o nás lhali a špinili nás. Představoval jsem se vždycky jako "Franta z Prahy". Pak jsem se dočkal i kamaráda Švestky. Šel jsem do civilu o 6 měsíců dříve, za moje vysloužená vyznamenání. Jiný náš společný kamarád měl bratra v Brazílii a odjížděl za ním. Rozhodli jsme se s Mirkem asi po ročním pobytu v Paříži se k němu připojit.

Pokračování

JAK JSEM UČIL U SEVERNÍHO PÓLU

Petr Hrubý

Na jaře roku 1965 jsem získal pozvání od University of Maryland, abych učil v rámci jejích Overseas Divisions na amerických vojenských základnách. Desátého června jsem se tak mohl oženit se svou přítelkyní Shirley, protože to znamenalo, že rok po odchodu ze Svobodné Evropy budu mít konečně zase slušný plat.
Když jsme se třicátého července vrátili z líbánek z ostrova Block Island, našli jsme dopisy od univerzity. Z nich jsme se dozvěděli, že mé první působení bude blízko severnímu pólu, v arktické Thule, na Grónském ostrově patřícím tehdy ještě Dánsku. V Thule měla své sídlo Peruť vzdušné obrany. Měla na starosti včasný obranný systém, který měl Američany varovat asi půl hodiny predtím, než by sovětské atomové pumy začaly dopadat na americká města.
Problém byl ale v tom, že má žena se mnou nemohla jet. Přiložená brožurka nám to vysvětlila: „Základna má pohotovost za každého počasí, 24 hodin každý den, sedm dní v týdnu; její piloti jsou na světě ti nejlepší. Pro nesmírnou vzdálenost letecké základny Thule a pro nedostatek vybavení jako je ubytování, školy a doprava, členové rodin, bez ohledu na vojenskou hodnost, nemají právo na pobyt.“
Na osmnácti stránkách brožurky o včasném varování (Early Warning System) jsme se též dočetli historii Thule: Knut Rasmussen, slavný dánsky badatel, začal své výzkumy v oblasti začátkem devatenáctého století. Společně s Petrem Truechenem založil původní osadu - Záliv Severky, a dědině, která vznikla u ochodního střediska, dal jméno Ultima Thule.
V pondělí 10. srpna jsem musel vstávat po třetí ráno, abych se dostavil v šest hodin na letiště McQuire Base. Z letadla jsem pak obdivoval zelené kopečky a tisícovky jezírek a jezer. V Goose Bay zářilo slunce, ale v přetopených halách to pro mne bylo nesnesitelné. Jedl jsem raději venku před bufetem. Potom jsem se šel projít nádherným lesem obrovských stromů

šedesátka
web pro seniory
www.sedesatka.cz

osvícených už měsícem. Zatelefonoval jsem Shirley a poslal jsem jí pohled z letiště.
V útery jsme doletěli do Sunderström v Grónsku. Odtud jsme později prolétali dlouze řetězy mraků, až jsem zahlédl první ledové kry. V Thule svítilo slunce v půl deváté večer. Nezapadlo. Seržant Andersen a poručík Webb mě tam očekávali. Nelíbil se mi pokoj na ubikaci, do níž mě zavedli: okna zabedněná, dusno; marně jsem se snažil okna otevřít. „Budete muset trpět stejně jako my!“ Rozjařeni sousedi, mladí důstojníci povykovali, nemohl jsem spát.
Ráno jsem se šel projít po základně. Udiveně jsem koukal na spleť pěti či šesti různých rour proplétajících se nad zemí jak mohutní červi a vytvářejících ohyzdné slavobrány tak, aby pod nimi mohla projet i mohutná nákladní auta. To vše pro „permafrost“ - permanentní námrazu, která znemožňovala dát potrubí pod věčně zmrzlou zem. Všechny domy a ubikace měly všechna okna zabedněná. Dost jsem jich však našel částečně probouraných v části, kde bydleli Dánové, kteří byli zvyklí na čerstvý vzduch víc než Američani. Seržant Holder mi ukázal poštovní úřad, osobní oddělení, policii, kde mi vydají osobní průkaz a nemocnici. Na injekce jsem zareagoval špatně. Odpoledne mi ukázali můj nový byt, pokoj 133 v domě číslo 708, místo pokoje 4 v domě 714. Život tam bude mnohem příjemnější. Okna sice taky zabedněná, ale teplotu v bytě si budu moci regulovat sám. Výhled z okna bude také mnohem hezčí, na dobré straně, směrem k North Mountain. Jen majoři a poručík Colonels tam pobývali. Sám jsem ten vyšší titul symbolicky taky dostal. Večer jsem napsal první dopis Shirley. Bylo půl jedenácté v noci a ještě bylo denní světlo. Připravil jsem si první přednášku o britské demokracii v sérii evropských vlád.
Na druhý den jsem se přestěhoval a byl jsem šťasten: konec provizória. Navečer při procházce jsem obdivoval krásu oblohy, bylo to nádherné. V jedenáct v noci si řidič kolemjedoucího autobusu musel clonit oči proti prudkému slunci, jež nechtělo zapadnout.

Marylandská univerzita ve svých zámořských sekcích neměla ročně dva nebo tři semestry, ale pět. Sice zkrácených, ale kompaktních. Vojíni se mohli zapsat vždy na dva předměty. Přednášky nebo semináře se konaly čtyři dny v týdnu, od osmi večer do půl jedenácté v noci. Můj první semestr začínal v Thule 10. srpna 1965 a pátý semestr v Argentii, New Foundland v Kanadě, končil 26. června 1966. Začal jsem tak svou profesorskou kariéru dvěma kurzy; vedle už zmíněného kurzu srovnávacích vlád jsem učil Dějiny západní civilizace. Další dva kurzy byly zrušeny pro nedostatek studentů u druhého učitele. Američani, kteří se dali dobrovolně na vojnu, sloužili dvacet let a do penze šli ve čtyřiceti; proto se ti chytřejší snažili získat akademický titul, aby pak mohli dál úspěšně pracovat.
V pátek 13. srpna po hodině, kterou jsem věnoval čtení, jsem už nemohl vydržet lákání nádherně jasného dne, a vydal se pěšky na tříhodinovou cestu směrem k ledovcům. Přátelský Dick Olson, který měl na starosti auta základny a strávil v Thule už dvanáct let, mi cestou zastavil, aby mne svezl. Pak mě pozval na oběd v místě hlavní tamní atrakce: obrovitá „ucha“ velikosti fotbalových stadiónů sloužila jako naslouchací aparáty, a byla schopna přes horizonty zaslechnout sovětské atomové rakety hned po jejich výstřelu.
S respektem jsem se díval na tu konkrétní připomínku, v jak nebezpečných časech jsme to den co den všichni žili.

Když jsem našel vchod do hlavní budovy a zjistil, že mohu vstoupit, chtěl jsem tam nechat svůj fotografický aparát, ale bylo mi řečeno, že nemusím:
„Rusové už jistě mají všechno ofotografováno!“ Uvnitř, v pološeru, sedělo několik mužů u počítačů a sledovalo na nich obrazy oblohy. Muž, za jehož zády jsem se díval, po chvíli řekl: „Teď sleduj, přes obrazovku přeletí předmět.“ Měl pravdu, mohli jsme vidět jeho pohyb.
V sobotu bylo opět krásně, pozoroval jsem bílé arktické lišky a fotil je.
V úterý osmnáctého jsem svým studentům četl pasáže z Aristotelovy Politiky a druhou hodinu věnoval diskusi. Bylo třeba prolomit hráz, která byla mezi námi, dívali se na mne s přílišným respektem. Ten den jsem odpoledne podnikl dlouhý výlet k Severní hoře. Cestou jsem našel osm různých květin, tři z nich měly podobu drobných čínských luceren. Přiložil jsem je k dopisu Shirley.
O víkendu jsem hodně četl v přípravě na přednášky příštího týdne, ale musel jsem vyjít i na čerstvý vzduch. V sobotu v půl jedné jsem se opět vydal na cestu k Severní hoře. Vyšplhal jsem na její vrchol a pak za jasného dne pozoroval tři ledovce a poslouchal jejich praskání. Na základnu jsem se vrátil až v osm hodin večer, velmi hladový: vypil jsem litr mléka. V neděli jsem ve dvě hodiny odpoledne vykročil směrem k Dundas Village a po velmi srázném svahu plném balvanů a kluzkých i volných šutrů jsem se dokázal došplhat až na poměrně rovný vrchol. Tam jsem našel i kámen vytesaný do tvaru torza ženy. Někdo tam musel být přede mnou.

V úterý byl další krásný den, ale poprvé jsem viděl zmrzlou vodu. Večer jsem studentům předčítal ukázky z Koránu a ve středu, ve svůj volný den, jsem zašel do důstojnického klubu přečíst si Timesy, dostávali je denně, pokud letadla lítala.
Tři dny nato jsem při obědě seděl vedle pana Carra, hodináře; zvláštní to zjev v tom jinak fungujícím systému bez půvabu. Pomalu studuje filosofii a náboženství, jen tak pro sebe. Nemá moc práce se správkou hodinek. Studoval na marylandské univerzitě, ale znechutila se mu ta „továrna na učení“ s dvaceti tisíci studenty. Půjčil mi dvě knihy o Bahai. Později jsem objevil, co ho drželo na základně: totéž, co kapitána Slaytona vedlo k plavbě na námořních lodích oceánu a pak do Atlantické divize: homosexualita a stálý příliv mladých mužů, otrávených nedostatkem žen. Kapitán Slayton, ředitel Atlantické divize přiletěl do Thule 23. srpna a řekl mi, že vedení univerzity je mnou nadšeno. V sobotu 28. srpna jsem to oslavil v Campo Tuto, kam jsem došel na okraj „Icecap“ - ledové pokrývky, jež pokrývá většinu Grónska. V tunelu věčného ledu mi servírovali „whisky on the rocks“ s kousky ledu starého stovky let. V neděli jsme se vydali s Carrem o deváté ráno na túru a vrátili se, naprosto vyčerpáni, v šest hodin večer. Celých osm hodin jsme šplhali podle srázného potoka po nebezpečných balvanech nahoru a dolů. Prsty a dlaně jsem si pořezal do krve. Je to tichý, klidný muž, hodně toho zná o kamenech, sbírá je. Žije tu už deset let.
V úterý, poslední den letního srpna, celý den mírně sněžilo. O půlnoci najednou nebylo dost denního světla na čtení. Dostavila se zima. Musel jsem rozsvítit. A prvního září začaly vanout silné vichry ze středu ostrova; člověk musel chodit nakloněn proti vichřici. Doporučovali nám takzvaný „buddy systém“ česky by se to snad dalo přeložit „brácha s bráchou“. Všem nám povinně ukázali film o tom, co se stalo lidem, kteří neposlechli zákazu vycházet ven za vyhlášeného varování: v čase kratším jedné minuty ztratili nos i uši. Už nebylo téměř žádného denního světla - jenom noc.
Přesto následující pondělí bez mraků bylo polojasno a tak jsem se rozhodl projít se k třetímu ledovci po značně nepohodlném terénu. Hodiny jsem přeskakoval ze skalky na skalku, z balvanu na balvan po zmrzlém sněhu. Boty se mi skoro rozpadly. V obou byly díry, z podrážky zbyla jen kůžička. K ledovci jsem se dostal až ve čtyři hodiny a hned se musel vrátit, než se úplně setmí. Večer po mé přednášce mne mladý student Burgess doprovodil domů. Cítil potřebu mluvit o své dívce ve státu Michigan.
V pondělí 13. září jsem sledoval, jak moji studenti psali své odpovědi na zkušební otázky. Pak jsem pozval Jima Howarda Mouldera na doušek, vypili jsme většinu z láhve whisky Haig. Vyprávěl mi o své ženě, o válce, o své farmě na jihu Spojených států až do jedné v noci. Velmi sympatický člověk.
Osamělí muži v Thule rádi vzpomínali na své rodiny a povídali o nich každému, kdo byl ochoten naslouchat. Měsíc byl v úplňku, ale bylo velmi chladno, mrzly mně uši i ruce. Slayton mi po telefonu řekl, že má příští štace budou asi Bermudy. Nemohu se dočkat, až to budu moci sdělit Shirley.
24. září mě můj soused Lt. Col. Herbert Waldemar Ritter pozval na let do ještě severněji položené Arctic Station Nord. Rád jsem přijal. Na druhý den mrzlo a sněžilo. Vstal jsem v osm ráno, spolu jsme posnídali a obul jsem se do teplých bot koupených od Eskymáků. Seděl jsem vedle něho v letadle a nadšeně hleděl na úžasné ledovce, na Icecap a hodně podivných hor pokrytých sněhem a ledem. Ovšem, že jsem i fotografoval. Na zamrzlé stanici Sever jsme viděli šest nových mláďat eskymáckých psů.

28. září přineslo letadlo děkana Ehrensbergera a kapitána Slaytona na inspekci. Slayton navrhl, že o prázdninách mezi semestry bychom spolu mohli zaletět do Kodaně. Namítl jsem, že bych raději navštívil svou ženu, která mi schází. Chtěl si poslechnout mou přednášku a taky oslovit mé studenty. Byl jsem trochu nervózní, ale on před mými studenty vychvaloval bohatství mého slovníku, jak cenné mám zkušenosti a jak jsem vzdělaný.
Den nato jsme spolu s velitelem základny Willowseenem jeli do Dundas Village se zprávou o situaci. Před čtyřmi tisíci lidmi, čtvrtina z nich byli Dáni, prohlásil, že jsme v bezpečí, protože letadla nad námi stále létají, pozorujíce, zda tam dole ještě Thule je. Zpět jsme se vraceli v divoké sněhové smršti, ale dorazili jsme včas k večeři. Když jsem po ní doprovázel Slaytona do jeho pokoje, v chodbě mi horce zašeptal do ucha: „Petře, tolik pro mne znamenáš.“ Spěchal jsem do svého pokoje. Kolegové mi později prozradili, že když je nablízku, zamykají se. Ráno vypadal jako zhrzený ctitel. Seržant Holden mi poradil, jak si mám požádat o let domů. Shirley jsem poslal svůj 31. dopis. Pátého října mi kapitán Mac Conckay zavolal, že budu mít přednost, když zaplatím za každou cestu tam i zpět dvakrát 86 dolarů. V pátek osmého října jsem až do dvou hodin v noci známkoval texty zkoušek. Stálo to za to, dost se toho naučili. Mé domluvy v polovině semestru očividně pomohly. Mnozí ke mně pak přišli přát mi šťastnou cestu, a že se jim kurs líbil a že se přihlásí i do dalších.
V sobotu jsem byl napjat: přiletělo mé letadlo? Let byl však odložen až na večer příštího dne! Okradli nás se Shirley o neděli. Dovolili mi zavolat ji; už o tom věděla, zavolala McQuire. Nemohla spát. Každá minuta bolela. Let trval čtrnáct hodin. Přistáli jsme v pondělí v pět ráno. V sedm jsem zavolal Shirley a setkal se s ní v půl dvanácté u stánku s ovocem a zeleninou. Zatím co nakupovala, bloumal jsem kolem, okouzlen barvami květin, stromů, trávy; jak neobvyklé to věci po Thule! Domov!
Druhý den ráno Shirley musela do práce. Měla na starosti stravování v domovech penzistů. Večer jsme opět zůstali doma, několik dnů už měla všechno připraveno. Ve středu opět pracovala celý den, tak jsem šel hrát golf a obdivoval všechnu tu krásu kolem: měkoučká zelená tráva! Stromy! Večer jsme šli na zahájení výstavy do Guggenheimova muzea, povečeřeli v restauraci Budapešť, a šli do kina.
Ve čtvrtek jsme šli do města, koupili si lístky na New York City Ballet, viděli výborného Orozko v Muzeu moderního umění; líbil se nám i Davies ve Whitney Museum. Pěšky jsme pak šli dolů po Páté Avenue a sehnali si prospekty o Bermudách. Pro svůj další kurz jsem si koupil Fischerovu History of the Soviet Union. Po drinku a večeři u Schraftu jsme šli na balet do State Theater - vše klasické, jak úchvatné po zmrzlém Grónsku; ta vytříbenost, něha, půvab!
V pátek patnáctého října jsem musel vstávat brzy, abych dorazil do sedmé na McQuire. Shirley plakala, opět odloučení: „Už to nevydržím.“ V Goose Bay jsem se opět prošel pod vysokými stromy, nebyl tam téměř žádný sníh. V Thule na mě čekali Slayton a vzdělávací důstojník Bigby. Den nato jsem obdržel šest dopisů od své ženy, přiletěly se mnou.
Několik dní jsem měl problémy s aklimatizací. Nebylo vůbec možné jít se projít. Ve volném čase, po hodinách čtení, jsem hrával šachy nebo kuželky. Ale jedenáctého listopadu o polednách za svitu měsíce v úplňku byla možno venku číst. Obloha byla oranžová v místě, kde bylo slunce pod horizontem. V neděli v osm hodin ráno byl poprvé vyhlášen poplach druhého stupně. Jako tunelem se hnaly sněžné mraky ulicí před mým domem. Dlouho jsem se na to díval, byla to náramná podívaná. V jedenáct hodin to přestalo, mohl jsem se jít nasnídat do důstojnického klubu. Bylo utrpením spatřit tam vlnící se dívku. Ale už jen tři neděle a čtvrtou budu doma!
Ve středu 17. listopadu jsem opět známkoval písemné zkoušky. Některé výborné, jiné mizerné. Večer mě Col. Moutin zatáhl na kuželky. Představil mě doktorovi a čtyřem zdravotním sestrám - Sue, Donna, Lorrie a Marijean. Všechny hodně kouřily a nezdály se ani hezké ani šťastné. Hodně vojáků nás pozorovalo se závistí a s choutkami. Když jsem byl v kanceláři vzdělávacího důstojníka, jednu ošetřovatelku volal telefonem, zda by nešla na schůzku. Řekla mu, že ten večer je už zadána, ale na druhý den je ještě volná.
V úterý 23. listopadu byla ráno naprostá tma, ale nebe bylo plné zářících hvězd. Měsíc v úplňku, jasný, téměř v zenitu.
Seržant Andersen mi sdělil novinku: letadlo konečně po mnoha dnech přistálo s dopisy a doufejme, i s mým šekem. Už jsem měl u sebe jen pět centů na malý šálek kávy. Dva dny nato jsem si za úplné tmy venku do deníku napsal: „Ještě že ty hvězdy jsou!“ Přesto bylo možné ve svitu hvězd a měsíce rozeznat okolní hory.
Mezi pátým a devátým prosincem jsem rozeslal vánoční pozdravy ženě, rodině a přátelům s arktickými motivy a dánskými známkami. Taky jsem poslal čtyři balíky s knihami na Bermudy. Osmého prosince jsem si do deníku napsal: „Poslední den a noc v Thule, zítra letím!“
Celkem jsem z Thule poslal padesát pohlednic rodině a přátelům, Shirley jsem psal dopisy denně, ona mně také. Pečlivě jsem si zaznamenával své výdaje: za šest set dolarů to byla úžasná zkušenost. Nikdy předtím jsem nespatřil tolik hvězd a dokonce měsíc v úplňku v poledne!
V únoru 1966 vyšel v MARYLANDER, University College Paper, článek s vtipným názvem „Peter Hruby - Forsaking Balmy Thule For Hardship Post in Bermuda (Petr Hrubý opouští mírný/příjemný Thule pro tvrdý/trudný post na Bermudách)“.
Začátkem ledna 1966 jsme oba šťastní, Shirley a já, vystoupili z letadla na krásném a teplém ostrově, obdivovaném výletníky. Na dva zrychlené semestry, na pět měsíců, to však pro mne byla letecká základna Kindley AFB, 1604thABGp, APO NY 09856. Ale pláže tam byly stejné.

S RIKŠOU KOLEM TASMÁNIE

Vlastík Škvařil

2. pokračování

Možná jsem už psal, že jsem si nevzal spacák, protože jsem na něj neměl dost místa a protože je léto, očekával jsem, že mi bude stačit tenká deka. A tak teď musím trpět, protože místo tepla je pořád zima, přestože jsme uprostřed léta. Vyrazil jsem na cestu asi o hodinu později než předešlý den, protože mi to jaksi déle trvalo, než jsem se vyhrabal a všechno sbalil. Začalo to celkem dobře, ale po pár hodinách přišel očekávaný déšť a zima. Kopečků pořád víc a víc, tak zima ani tak moc nevadila, protože jsem se pořádně zahříval celou cestu.
U Donaldson River jsem se zastavil na malou svačinu, když se déšť proměnil v pořádný šupec. Naštěstí jsem si vzpomněl na deštník na rikše, který jsem tam dal spíš pro parádu, že by mohl být užitečný, a tak jsem si ho otevřel. Nakonec po 12 hodinách pořádné zabíračky a skoro 50 kilometrech jsem dorazil do Corriny. Konečně střecha! Seděla tam v přístřešku skupina turistů z Queenslandu, kteří mě cestou předjeli, ale protože jsem měl v dešti rikšu přikrytou, tak nevěděli, o co jde a jeli dál bez zastavení. Když jsem k nim dorazil, tak se velice divili, že už jsem tam z takové dálky, kde mě minuli a hned velice ochotně nabídli místo u krbu, ve kterém plápolal krásný a teplý oheň. Měli velký zájem o moje povídání, dokonce nabídli večeři - těstoviny s tuňákem, a tak jsem měl po starosti o večeři a mohl s nimi posedět a povykládat. Také jsem od nich dostal hodně příspěvků.
Stan jsem postavil až za tmy, jenom tak hala bala, ale že to bylo pod přístřeškem, tak o nic nešlo. Celou noc lilo jak z konve, zaplať Pán Bůh za tu střechu!
Ráno přestalo pršet, vypadalo to slibně a před desátou jsem najel na převoz, abych byl už zase na cestě.
Do Zeehanu mi zbývá 48 km. Čekalo mě ještě několik pořádných kopců, ale nakonec jsem se přece dostal na dlážděnou silnici a tahat rikšu i do kopců se zdálo být strašně jednoduché. Kdo něco takového neprožil, nemůže pochopit. Já jsem tuto cestu proběhl a projel na koloběžce, ale ani já sám jsem si nedovedl představit, jak bude těžké projet to s rikšou. Kolikrát jsem byl už na dně se silami a kolik pevné vůle jsem musel vyčerpat, abych to vůbec zvládl. Většinou říkám o mých cestách, že to nebylo nic zvláštního, ale toto bylo něco úplně jiného. Jsem opravdu hrdý na to, že jsem to dokázal. Ale kdyby se někdo ptal, jestli bych to ještě jednou udělal, a hlavně bez podpory, tak mohu klidně prohlásit - Ani za nic na světě! Možná kecám, kdybych dostal nabídku, která by stála za to, tak bych o tom třeba uvažoval.
Asi 7 kilometrů před Queenstownem se objevila paní, kterou jsem sice předtím vůbec neznal, ale která pro mne organizovala všechny mé akce. Přijela, aby se přesvědčila, že je všechno v pořádku, a pak už na mě čekala v Queenstownu se skupinou lidí na přivítání. Měli připravenou kávu a zákusky, a to, co se dělo potom, mi úplně vzalo dech. Prezidentka Rotary klubu věnovala šek na 100 dolarů, totéž zástupce z Lions klubu. Další paní si hned ode mne vyzvedla věci na přeprání a navíc přidala dalších 100 dollarů a s příspěvky od ostatních se toho nasbíralo přes 700 dolarů. To člověku opravdu hřeje srdce, když dostává takovou podporu a že lidé po celé Tasmánii vědí o mých cestách pro charitu a jsou ochotni mne podpořit.
Ráno se ještě musím stavit v rozhlasové stanici, kde si chtějí se mnou povykládat na rádiu, a pak už budu zase na cestě do odloučených končin, několik dnů nebudu mít signál na mobil, a tak se zase ozvu až asi z Hamiltonu.
Z Queenstownu vede cesta po serpentinách do prudkého, neslavného kopce směrem na Gormanston. Musím zdůraznit, že celou tu krajinu a jiné zajímavosti moc nepopisuji, protože jsem to už popsal při mých minulých cestách, a tak pokud by to někoho zajímalo, tak to najde na http://vlastik.skvaril.googlepages.com...
Netrvalo dlouho, a nastalo dlouhé stoupání na horu Mt. Arrowsmith. Znám všechny tyto hory, ale s rikšou je to zase něco úplně jiného. Povzbuzoval jsem se písničkami Ježka, Voskovce a Wericha, až jsem se nakonec po dvou dlouhých hodinách vyškrábal na vrcholek. Už jsem se málem začal radovat, když právě v ten moment štěstí začalo pršet. Pane Bože, co jsem komu udělal? Ani žádnou černou kočičku jsem neviděl a ani jsem nepřejel žádného Číňana, jak se tady říká. Ale ve skutečnosti nebylo moc důvodů k proklínání, přeháňka trvala jen chvilku. A čekalo na mě moc příjemné překvapení.
Asi 12 km od Derwent Bridge projelo kolem mne auto, otočilo se a zastavilo za mnou. K velkému překvapení z něj vystoupil Davo, ten samý,

který přijel do Burnie na můj start až z Legany. Tentokrát přijel s hromadou dobrot. Napřed rozbalil křeháčky, následovaly koblihy, pak pivo, a ještě na cestu přidal limonádu, čokolády, jablka, banány, nakonec jsem toho musel polovičku odmítnout s poděkováním, protože to nešlo všechno kam dát. Asi po půl hodince jsme se zase rozloučili a on se vydal na dvouhodinovou cestu domů.
Cesta pokračovala bez nějakého dramatu, přeháňky jenom občas, a tak jsem přemýšlel nad různými blbinami, například mě napadlo, že kdybych byl ještě skaut, tak jsem mohl lovit několik bobříků najednou, například Bobříka Zdatnosti, Bobříka Vytrvalosti, Bobříka Dobrých Skutků, Bobříka Osamělosti a možná Bobříka Mlčení, ale toho asi ne, protože si občas povykládám s mým medvídkem Wesleym, co sedí na rikše. Tak aspoň vidíte, že jsem opravdový cvok. Ale aspoň se tím netajím.

Pokračování příště

Smysluplné konverzace o počasí

Ivan Kolařík

Přeptávání se na počasí a všeobecná konverzace na toto téma patří snad, kromě podrobného popisu tělesných neduhů, k těm nejpopulárnějším konverzačním námětům, které máme k dispozici a které s nadšením při jakékoliv příležitosti užíváme. Tato velice vděčná témata nám pomáhají překlenout počáteční ostýchavost a navázat ničím nás nezavazující řeč s neznámým člověkem.
Řeč o počasí zcela normálně začneme například hned ráno ve výtahu, kde bez ostychu oslovíme krásně vonící sekretářku, místo toho, abychom se ošívali a rozpačitě dívali na špičky bot předstírajíce, že přitažlivou úřednici neregistrujeme. Zrovna tak si vedeme u pisoáru, kde by bylo přinejmenším nevhodné zavádět jakékoliv filozofické debaty, a kde krátký čas vyplníme zachmuřeným rozborem dnešního počasí. Život každého jedince je totiž ovlivněn jak počasím tak zdravím. Nezavést s člověkem, kterého jsme v životě nikdy předtím neviděli řeč o počasí, je takřka nemožné. Je zcela přirozené, že dámu, se kterou se střetnete na jinak osamělé pláži, kam jste si zašli protáhnout své zchátralé tělo, neoslovíte tím, že jí budete do nebe chválit její úžasnou postavu. Jako slušně vychovaný muž a gentleman vyjádříte nejdříve obdiv nad tím, jak krásní jsou její strašně obludní pejsánci, které s úsměvem, leč velice opatrně poškrábete za ušima, zeptáte se na rasu a pak spustíte o počasí, protože víte moc dobře, že obojí zabere. Dáma totiž okamžitě tímto způsobem zjistí, že jste uhlazený člověk a ne pohůnek a zjihne. Budete-li mít obzvláštní štěstí, dámě se zalíbíte a nemusí trvat dlouho a ohavné psíky budete s blaženým úsměvem na tváři ruku v ruce po pláži vyvenčovat spolu.
Není třeba zdůrazňovat, že slečnu, která vám padla do oka, a se kterou se mermomocí chcete seznámit, neoslovíte netaktně a připitoměle: “Slečno, máte na podpatku hovínko.” To by vaší snaze naprosto nepomohlo, zvláště když by to nebyla pravda. Avšak čiperné přiběhnutí k deštěm promoklé dívce, nabídnutí paraplete a zahájení rozpravy o strašném počasí vám třeba zajistí, že neznámá svolí k vám zaskočit na čaj s rumem. Doma jí pak navrhnete, že si může promoklé šaty a prádlo usušit, aby nevypadala v práci jako zmoklá slepice. A je ruka v rukávě.
Na počasí člověk obyčejně žehrá. Rozmluva nezůstane pouze u konstatování, jak je dneska krásné nebo hanebné počasí. To by nebylo ono. Víme totiž, že druhá strana očekává (a my tudíž nezklameme) podrobnou stížnost o tom, jak to s počasím právě je. Že už tři týdny leje jako z konve, to ví každý. To, že vám zplesnivěly boty, že vám doma díky vlhku vyrostla houba, ze které si ani nemůžete udělat smaženici, a které se za živého boha nemůžete zbavit, a že vám to doma páchne jako v opičárně, to přece musí zajímat každého inteligentního

člověka. Ten vám uctivě naslouchá, starostlivě pokyvuje hlavou, přitakává a pak přijde se svojí trochou do mlýna. Okamžitě získá vaši náklonnost tím, když prozradí, že mu kromě bot navíc zplesnivěly koberce a mezi prsty u nohou chytil něco, čeho se nemůže zbavit ani antibiotiky. Když potom začne z temně černých mraků vinit vládu, víte, že jste našel spřízněnou duši, se kterou zajdete na pivo, při kterém dopodrobna rozeberete hospodářskou krizi, vzrůstající neschopnost veřejných činitelů, upadající služby obyvatelstvu a všeobecný morální rozklad společnosti. S člověkem, se kterým jste se seznámili čirou náhodou před obchodem, kde jste si postěžovali na počasí, uzavřete přátelství na život a na smrt…
S počasím nejsme nikdy spokojeni. Když to zrovna nejsou pohromy způsobené nekonečnými dešti, naše stížnosti se točí kolem toho, jaké je nesnesitelné vedro, jak přes den lapáte po dechu a v noci nemůžete zahmouřit oka, že takové paráky jste ještě v životě nezažili, že vám odešla zahrádka, všechno chřadne a důchodci vedry padají zrovna tak jako vrabci se střech. Předpovíte dlouhodobá sucha, hladomor a zánik civilizace. Člověk vám trpělivě naslouchající samozřejmě souhlasí a nahodí otázku do kultivované debaty, když se zeptá, co je lepší, mrazy nebo vedra. To je jedna z mála věcí, podobná infantilní otázce komu fandíte, Spartě nebo Slávii, na čemž se obyčejně neshodnete, což může mít za neblahý následek i konec dlouholetého pevného přátelství. Ten, kdo zastává názor, že před horkem se můžete utéct do chladných vln oceánu nebo se zchladit klimatizací či zmrzlinou, je zajisté nepochopen zastáncem názoru, že vedrem můžete zhebnout, zatímco zimě můžete snadno čelit termálním spodním prádlem, zimníkem, elektrickou dečkou a klapkami na uši.
I když třeba vaše přátelství tuto výměnu názorů náhodou přežije, zcela jistě se zhroutí pod tlakem debaty na téma globálního oteplování. To vím sám z vlastní trpké zkušenosti, když se nedávno zcela nevinná konverzace o suchu a povážlivě nízkých hladinách v našich vodních rezervoárech, kterou jsem zapředl s bohužel dnes již bývalým kamarádem, zvrhla právě na toto ožehavé téma. Zcela vážně jsem totiž vyslovil domněnku, že několik let sucha je výsledkem globálního oteplování a zeptal jsem se, jestli si přítel vyměnil doma žárovky a přestal do práce jezdit autem. Aniž měl možnost odpovědět, vysvětlil jsem mu, že jenom strana zelených je schopna naši planetu zachránit a že doufám, že i on bude pro ně volit. Bývalý kamarád mě chvíli s nevěřícím výrazem ve tváři poslouchal, pak ztratil trpělivost, nazval mě zabedněncem zblblým levičáckou propagandou a odešel. Od té doby jsem ho neviděl, ale prý si koupil osmiválec a píše zmatené dopisy do novin, ve kterých si stěžuje, že celá teorie globálního oteplování je veliký šprým a trik, aby levicově zaměření akademici dostali více peněz od vlády. Soudě podle nekonečně dlouhé zimy, která letos ještě do pozdního jara přetrvávala v Austrálii, má můj bývalý přítel třeba pravdu. Kdo ví, co doopravdy za změnami počasí vězí…
Po této neblahé zkušenosti se nyní obratně vyhýbám jakékoliv hluboké diskuzi o počasí. Hlavně nerozebírám otázku viny. Otázku, proč se v létě chvějeme mrazem a z jakého důvodu v zimě začnou zrát maliny, nechávám nezodpovězenou. Když se mi snaží někdo namluvit, že v tom mají prsty muslimani, židi, černoši nebo komunisti, ani zdvořile neposlouchám. Podívám se jenom na oblohu, suše konstatuji, že začnou padat kroupy a rozběhnu se směrem domů.
Hmm… rozhovory o počasí jsou zrovna tak plné nástrah jako nevinné upozornění krasavice, že má na podpatku hovínko. Dávám proto přednost hovorům o prostatě, kýle, hemeroidech, žaludečních vředech, nedostatku pohlavního styku, revmatismu, ochabujícím svalstvu a jiných potížích, které nás jako důchodce sužují a o kterých vášnivě, byť s uhasínající jiskrou v oku, téměř za každé okolnosti (vyjma výtahu) mluvíme. Kdo by měl také chuť se v našem věku handrkovat o počasí, že ano?

„ŠPIČKOVÝ PŘÍSTROJ
PRO VŠECHNY,
KTEŘÍ O SEBE PEČUJÍ...“

Navštivte:-
www.zappertech.net

Volejte:- +613 9720 0535
+61434079373

EXCLUSIVE Bohemia
HAND MADE CRYSTAL

Český ručně broušený olovnatý křišťál

dekory lehké - jednodušší, i bohaté; klasické a moderní - dle představ a přání našich zákazníků

www.bohemia-exclusive.cz

**Objednávky přijímáme faxem nebo e-mailem.
Rádi vás také přivítáme v naší nové dílně
na Vysočině na adrese Chlum 173, 582 35 Lučice.**

**Tel.: +420 569 489 512, Fax: +420 569 432 385, Mobil: +420 602 192 784
E-mail: info@bohemia-exclusive.cz**

Láska a popelník

Blanka Kubešová

Čas posiluje přátelství a zeslabuje lásku. A tak přestože je život rozdělil, přátelství přetrvávalo a trpkost z rozchodu byla dávno zapomenuta. Prožitek něčeho nádherného a velkolepého, nebo spíš jeho příchuť, která zbude i potom, když cit dávno odezní, byly ještě tu a přežívaly někde hluboko uvnitř jako přežívají horské květiny i v drsných podmínkách.

Milovali se. To bylo ale víc než před pětatřiceti lety. Od té doby uběhlo neskonale mnoho času a stalo se neskonale mnoho událostí, které překonaly a trumfly lásku, o níž se kdysi domnívali, že je bezbřehá a nekonečná. Především už dávno založili nové rodiny, měli dospívající děti a bydleli každý v jiné zemi. Jejich nové svazky byly nerozlučné a pevné. Přesto teď spěchali každý z jiného konce světa, aby se po dlouhých letech sešli a pozdravili. Netušila, co má od schůzky očekávat, byla trochu na rozpacích, ale šla. Bylo léto a horko. Vzduch se málem tetelil výhní, odrážel se od dlažebních kostek, a když v tunelu ulic nenašel únikový ventil, rozpálený zas padal dolů. Parno v ulicích Prahy se dalo krájet a ani od Vltavy nešel jindy tak příjemný chlad.

Poznali se okamžitě. Na tom nemohla nic změnit ani skutečnost, že na schůzku do známé noblesní pražské kavárny přišel oblečený jako typický Američan. Každý je poznamenaný prostředím, ve kterém žije, pomyslela si s nepatrným úsměvem a oddychla si až tehdy, když mohutný stůl s prázdným skleněným popelníkem uprostřed zakryl jeho nahé tyčky nohou v krátkých kostkovaných kalhotách.

Seděli u okna s výhledem na Vltavu, prostě romantika, jak má být, jen rozhovor nějak vázl a témata byla tak tuctová jako to presso na přivítanou po tolika letech. Ale co, nerozhazovali dřív a teď k tomu nebyl o nic větší důvod než tenkrát!

Dívala se na jeho ještě pořád pěkné, do srdce krojené rty, ale nechápala, co jí na nich kdysi připadalo tak jedinečné a hodno milování. Seznámili se na studiích a jediným jeho majetkem bylo čisté srdce a motorka – no a pak ty rty, bohatství, které z něj v jejích očích dělalo milionáře. Motorkou jezdívali na výlety k řece, kde se pak dlouho a nenasytně milovali. Měli všechno, co potřebovali. Byla dokonale šťastná.

Zavalily ji vzpomínky, bylo jí devatenáct a vedl si ji pod paží do vily představit otci. V této čtvrti bydleli ti, kterým režim už všechno vzal, jen na ty vily už nějak nedosáhl. Společně s jejich majiteli tu dožívaly služebné a s nimi zvyky, které neznala a které ji lekaly.

Starý pán, bývalý majitel dvou továren s několika sty zaměstnanci, si prohlédl její laciné konfekční šatičky, podíval se na botky, které docela jistě nosila po starší sestře, a usoudil, že ozdravění rodu někým s tak průhledně proletářským původem může být jeho synovi jen ku prospěchu. Seděla na krajíčku židle a ukusovala z domácího koláčku. Starý pán si mezitím zapálil doutník, a když ho za chvíli odklepl do obrovského popelníku, přicupitala služebná…

Ani moře vzpomínek lásku nepřivolá. A tak seděli nad vychládající kávou a od sebe je dělil jen ten naleštěný popelník uprostřed. Přestala vnímat, co říká a vzpomínala, kdy tady v té kavárně seděla poprvé. I to bylo dávno. Někdy na konci střední školy. Vypravila se sem se spolužačkou Martou, která dík fyzické výbavě vypadala nejen daleko starší, ale navíc o sobě tvrdila, že už měla kluka. Dnes by se tím jen vřadila do bezejmenné řady děvčat, ale tehdy z ní zmíněná zhýralost dělala kamarádku doslova na roztrhání. Když se k tomu přidala návštěva kavárny, jednalo se dohromady o úžasné dobrodružství. Skončilo ve chvíli, kdy si k nim přisedl statný padesátník, pak se s dívčím chichotáním jedna po druhé vytratily…

Naposled tu byla v létě roku osmašedesát, krátce před tím, než přijely tanky. Ani tehdy netušila, že je to na dlouhou dobu naposled.

Skrz clonu let matně cítila, že se kolem ní pohybují lidé, že šoupou židlemi, hlučí a povídají si. Pohyb paže přivolávající obsluhu ji probudil do přítomnosti. Že by setkání přece jen zapili a oslavili, jak se patří?

Paže ukázala na popelník a když servírka hned nepochopila, doprovodila pohyb slovy: – Tohle odneste!

Obsluha zprostředu stolu otráveně popadla popelník a bouchla s ním o kousek dál na parapet okna.

Cítila, jak z ní padá obrovská tíha a v prsou se rozbublal smích. Konečně!

Článek byl otištěn ve spolupráci s internetovými stránkami www.czechfolks.com/plus/

SOUTĚŽNÍ HÁDANKA PRO ČTENÁŘE ĆECHOAUSTRALANA:-

Znáte název tohoto obrazu, jméno jeho autora a víte, kterou slavnou kavárnu zdobí toto dílo? Napište nám!
Tři správně zodpovězené vylosované odpovědi obsahující název díla, jméno autora a jméno kavárny vyhrají DVD o České republice.

Výstava obrazů Rudolfa Plačka

Josef Krám

Věnujme pozornost výstavě letošního sedmdesátníka Rudolfa Plačka. K vidění je jeho 48 obrazů (celkově jich vytvořil kolem 130, ročně v průměru tři, hodně jich je ve světě, 80 z nich má zdokumentováno ve vlastním katalogu, 50 ale nenávratně zmizelo). Kdo je Rudolf Plaček? Narodil se 29. 3. 1941 v Rychnově nad Kněžnou, tam také v roce 1958 maturoval, do svých 17 let bydlel v Merklovicích, místní části Vamberka. Byť měl výtvarný talent, na přání rodičů vystudoval v roce 1963 leteckou fakultu na tehdejší VAAZ (Vojenské akademii Antonína Zápotockého, dnes Univerzitě obrany), pak pracoval na výpočtech aerodynamiky v Letňanech a Vodochodech. V roce 1969 emigroval přes Holandsko do Kanady, kde byl zaměstnán v energetickém průmyslu, a v této zemi strávil 33 let. Po sametové revoluci zajížděl domů, až se před devíti lety usadil doma ve Vamberku. Malovat začal v roce 1963 po skončení fakulty, první výstavy měl spolu s mladými umělci už v letech 1967 a 1968 v Galerii pod Plachtou v Praze, pak samostatné výstavy v Amsterodamu, v Heidelbergu a tři v Torontu.
Ačkoli nemá žádné formální vzdělání v oboru malby, tři z jeho obrazů byly použity na přebalech knih vydaných ve Škvoreckého exilovém nakladatelství Sixty-Eight Publisher v Torontu (1981Egon Bondy: Invalidní sourozenci, 1984 Jan Křesadlo: Mrchopěvci a 1991 Petr Kouba: Kráska, zvíře a já).
Dáno do širších souvislostí, počínaje 16. titulem Sixty-Eight Publisher, se začaly na obálkách vydávaných knih pravidelně objevovat reprodukce obrazů autorů československého exilu. Loni měl Rudolf Plaček ve výstavní síni pražské knihovny samizdatové a exilové literatury Libri prohibiti (ta se stará nejen o exilové knihy, časopisy a noviny z dob totality, ale i o to, co v zahraničí vychází v současnosti – archivuje i krajanský časopis Čechoaustralan) výstavu třicítky surrealistických artefaktů z období od roku 1976 (Nukleární rodina) po nejnovější (Jamsession). Pro její výstavní katalog v Libri prohibiti napsal úvod Josef Škvorecký a dal mu název „Několik vět“ - *Od studentských let jsem miloval surrealismus, který přežil moderní umění i tady za mořem, kde nějaký čas žil i Rudolf Plaček. Maloval obrazy pro svou krásnou ženu, která mu brzo umřela, a tak málokdo věděl, že v Torontě žije ten nádherný malíř. Když po pádu starého režimu věnoval časopis Revolver Revue jedno číslo přehlídce soudobé české malby, byl mezi nimi i obraz dvou nepodařených lidí na obrácené muchomůrce a u něho jenom „Autor neznámý“. Jenže my jsme o Plačkovi věděli a ten obraz jsme dali na obálku Bondyho Invalidních sourozenců. Miloval jsem vždycky surrealismus, taky proto, že uměli malovat. Toyen, Magritte, Hieronymus Bosch, Tanguy, Salvador Dalí žijí v mé amatérské paměti. A taky Rudolf Plaček. Ti všichni přežijí všecko.*
Pokud by někdo hledal jméno Rudolfa Plačka v odborné literatuře, narazí na seminární práci Veroniky Krištofové z roku 2009 s názvem „Obálková galerie Sixty-Eight Publisher“. V ní je však jeden závažný zádrhel.
U našeho malíře je v seznamu autorů uvedeno: „Rudolf Plaček, narozen 31. 3. 1881 v Malých Bečvárech, žil v Paříži. Základní údaje k němu v publikaci: Alena Malá - Slovník českých a slovenských výtvarných umělců, Ostrava 2003.“ To ale opravdu není pravda, teď by mu muselo být 130 let. Potvrzuji, že jsem s ním hovořil a je mu sedmdesát. Vyprávěl mi o svém setkání se Škvoreckým a s jeho ženou, jednou k nim přišel domů, Škvorecký si vybral tři jeho obrazy a použil pro ony tři knihy, jako by to bylo děláno na zakázku. K Vamberku pak dodal, že se mu tam líbí proto, že není ve velkém městě. V Torontu byl třiatřicet let a taky se mu tam velmi líbilo, ale chtělo se mu jít do přírody. Ve Vamberku má přírodu nablízku, bydlí u lesa a řeky a je tam klidnější život.
Na malíře nezapomínají ani v zámoří, o jeho pražské výstavě vyšel v Torontu 3. června minulého roku rozsáhlý článek v československém čtrnáctideníku Satellite 1-416.
Rychnovská výstava potrvá do neděle 19. června 2011.

Rudolf Plaček - Nukleární manželství

VELKÉ SVATOJAKUBSKÉ VARHANY

Z Prahy nám napsal ***Jirka Valenta****, hudebník a klávesista skupiny Olympic:-*

Tak už to začalo! Rekonstrukce varhan u svatého Jakuba. Podařilo se mi shromáždit potřebnou částku, což je 1 150 000,- Kč. Přijeli z Krnova, rozmontovali starý hrací stůl, odvezli a jeho místo zaujme krásný nový, vybavený paměťovým zařízením a optoelektrickym snímáním kláves. Při dnešních virtuózních partech nutnost. Zároveň bude probíhat revize píšťal a rozvodů. Naštěstí klášter, jehož součástí je Jakub, je v provozu, takže dva pracovníci tam budou bydlet a rovnou vše kontrolovat - poškozené díly, vzduchové rozvody atd. Případné závady ihned ohlásí do Krnova a budou vyměněny či opraveny. Je to obrovská výhoda, protože z ubytování v klášteře to mají asi 100 m k varhanám – tedy dost blízko do „práce“. Mám to myslím dobře zorganizované, neměly by se vyskytnout potíže. Všechny díly jsou již v Krnově. Myslím, že krásnější dárek ke svým narozeninám si ani nemůžu přát. Tedy vlastně je to nejnádhernější dárek v životě. Podařilo se mi zachránit jedny z nejlepších varhan na světě a všem, kteří poslali příspěvek, moc děkuju. 3. července pokřtí pražský arcibiskup varhany a opět zaduní Jakubův hlas slavnostním koncertem a všech 9000 píšťal opět ukáže, co jsou VELKÉ SVATOJAKUBSKÉ VARHANY. Všem, kdo poslali nějaký dar, ještě jednou dík. Děkuju nejen za sebe, ale i za spoustu dalších, na které objevení tohoto nástroje teprve čeká.

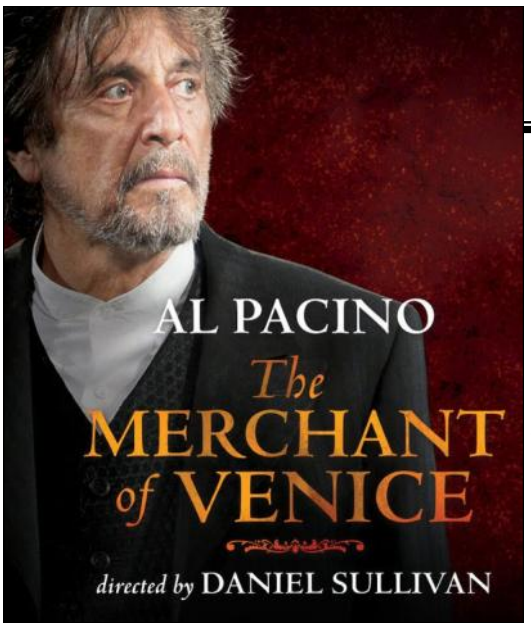

DIVADLO - MÁ LÁSKA

Barbara Semenov

Sedíme, jako ostatní milovníci divadla před návštěvou světově slavné divadelní čtvrti, v módním bistru na Broadwayi, když se na mne s určitou obavou obrátí newyorský přítel mé sestry, právník z Páté Avenue, s otázkou, zda na nás nebude Shakespearův jazyk v dramatu „Kupec benátský“ příliš náročný. Sestra jen zdvihne obočí a potřese hlavou. Ví, jak si přítel v této chvíli naběhl. Odložím vidličku s právě nabodnutou lahůdkou a začnu deklamovat s vášní sobě vlastní: „Signior Antonio, many times and oft on the Rialto, you have rated me about my moneys and my usances. Still have I borne it with a patient shrug,…“, jsem k nezastavení…

„I guess that answers my question (- řekl bych, odpověď je vyčerpávající)“, míní přítel, zatímco sestra jen mávne rukou: „O to si přímo koledoval“. Následuje totiž celá plejáda našich vzpomínek na mládí v Indii, kdy jsem jako patnáctiletá internátní žákyně Bishop Westcott Girls' School Namkum vyhrála jistou recitační soutěž v městě Ranchi. Slavná pasáž žida Shylocka mi tenkrát učarovala. „Kupce benátského“ jsem pak zhlédla na mnoha místech včetně původního Shakespearova divadla Globe ve Stratfordu nad Avonem. Nyní jsem měla před sebou další sběratelský zážitek, a v hlavní roli nezapomenutelného lichváře nikoho jiného než svůj herecký idol - Al Pacina v Broadhurst Theatre na Broadwayi.

Je to tak hodně dávno, kdy jsem se zamilovala do divadla, a musím přiznat, že ještě dnes ve mně občas zadoutná ten sžíravý plamínek, dřív silný plamen touhy mámit tento svět z prken, která prý svět znamenají. Na pražském gymnáziu jsem věřila, že budu pokračovat ve studiu na Divadelní akademii múzických umění, vyhrávala jsem jednu recitační soutěž za druhou, žádný školní koncert či divadlo se neobešlo bez mého vystoupení. Tak jak se slušelo, měla jsem široký repertoár té doby – od „Posledního dopisu Marušky Kudeříkové“, přes Hrubínovu „Hirošimu“ až k Halasovu „Já se tam vrátím“. Vybírala jsem si však texty vždy s citem, a ačkoli se jednalo možná o díla normalizace, jejich umělecký a etický význam nebyl nikdy zpochybněn. Podobně tak v soutěži „Puškinův památník“, která mne jako absolutní vítězku vyslala s přednesem básně až do Moskvy a do Petrohradu. Báseň Konstantina Simonova „Жди меня“ dokážu dodnes vyklopit v ruštině se stejnou bravurou jako Shakespearův anglický monolog.

Spolužák sedící na gymnáziu čtyři roky v lavici vedle mne, introvert stěží kdy se projevující nějakým talentem, měl ve výběru na divadelní akademii jistě přednost, jeho maminka tam byla profesorkou. Dnes je uznávaným umělcem. Když jsem se k němu nedávno hlásila v Praze, řekl, že si na nikoho ze střední školy nepamatuje. Spolužačka, tehdy spíš šedá myška akademického vzhledu, měla slavného hereckého ochránce, který jí razil cestu privilegované kariéry. Dnes je, přiznávám, excelentní herečkou Národního divadla, držitelkou ceny Thálie, které pokaždé s nadšením tleskám. S nadšením, nebo snad s trochou závisti? - zpytuji své svědomí a s úlevou si oddechnu. Závistí z principu pohrdám, jakákoli její forma je mimo můj počitkový práh, a také jsem dnes raději za vlastní scénu, prkna svého světa. Jeviště a hlediště, která se mi zdají být nakonec ještě pestřejší a zajímavější než ta její; ale kdo ví…

Vzrušení zákulisí a světel reflektorů jsem si užila v Austrálii, když jsem pracovala na anglické adaptaci několika vynikajících českých muzikálů. V jejím rámci jsem se dostala až k takovým divadelním legendám jako je Tim Rice, slovutný textař Andrew Lloyd Webbera, či australský Nick Enright, a spolupracovala s největšími australskými producentskými esy Kenem Mackenzie Forbesem a Johnem Frostem. Australští producenti se však vytrvale domnívají, že zdejší divadelní trh nemůže přijmout jiná díla než ta, která byla prověřena úspěchem na West Endu a na Broadwayi.

Bylo to před deseti lety, kdy jsem s ještě tehdy žijícími mistry českého muzikálu Karlem Svobodou a Zdeňkem Borovcem plánovala uvést do anglicky mluvících zemí původní český muzikál „Dracula“, kvalitou srovnatelný se světovým „Fantomem opery“. Místo toho mne australské veličiny přizvaly ke společné produkci osvědčeného broadwayského hitu „Annie“. Byla to zajímavá zkušenost, která mi potvrdila, že zdejší divácký vkus je přinejmenším odlišný. Přesto si však myslím, že by Australané přivítali čerstvý vzduch v místním showbyznys a s radostí upustili od zatuchlých muzikálů z padesátých a šedesátých let, které se zde stále dokola oprašují a čas od času předvádějí na scénách jinak dlouhodobě uzavřených divadel. Koneckonců i americká a anglická pódia ustrnula již delší dobu na stále se obehrávajících lehce slaboduchých kouscích jako je „Mama Mia“, „Hairspray“, „Billy Elliot“, „Producenti“, bez jakékoliv nové invence. Z divadelní krabičky se donekonečna

vytahuje osvědčené „Chicago“, „Cats“ a „Jesus Christ Superstar“, protože se zatím nic lepšího nevymyslelo. Česká muzikálová scéna však hýří nápady a hudebními skladateli – ti ostatně i v historii klasické hudby spolu s dalšími evropskými vždy daleko převyšovali počty skladatelů z Nového světa. Pravda, ne všechny české muzikály se povedou. Ty nepodařené končí posléze v odpadu, zatímco v Novém světě se i ty podprůměrné záhadně vyšplhají na vrchol žebříčků světových show. Jsem však přesvědčena, že české muzikály „Dracula“, „Kleopatra“, „Hamlet“ a „Excalibur“ by se staly snadno světovými jedničkami, jen kdyby dostaly šanci být adaptovány na scény světových divadel. Pražské divadelní scény uvádějí vedle dnes tolik populárního muzikálového žánru samozřejmě i celou řadu vynikajících činoher, je z čeho si vybírat v Národním divadle – „Radúz a Mahulena“, „Naši furianti“, „Sluha dvou pánů“, „Rock'n'Roll“; ve Stavovském divadle – balety „Faust“ a „Baletománie“; v Divadle na Vinohradech – „Zkouška orchestru“, „Ženitba“; v Divadle na Fidlovačce „Blboun“, „Hvězdy na vrbě“, „Čaj u královny“, „Tři sestry“,… V Melbourne, ať pátrám, jak pátrám, nalézám pouze obskurní repertoár MTC nebo operu. Přiznávám, že Australský balet je skvělý. O nelákavé nabídce retro muzikálů nemluvím. Byla jsem proto velmi zvědavá na zbrusu nový počin vášnivého divadelníka Johna Frosta, který konečně přišel s nápadem podobným mému přesvědčení, že muzikál by se mohl světově proslavit i oklikou přes Austrálii. V únoru tohoto roku se uskutečnila v Sydney světová premiéra nového původního australského muzikálu stvořeného pro znamenitého australského zpěváka Anthony Warlowa – „Doctor Zhivago“. V těchto dnech se hraje v Her Majesty's Theatre v Melbourne. Johna Frosta a Anthony Warlowa si osobně velmi cením, a tak jsem si byla předem víceméně jista, že produkce bude dobrá, navíc - s takovým námětem… Leč chyba lávky! S přivřenýma očima dávám 5/10, s body za dvě slušné scény, lyrické texty a dva herce – představitele Lary a Paši. Jinak nudné, špatná režie a polovičaté odvedení hereckých výkonů, průměrná choreografie a kostýmy, a snad největší nedostatek – s výjimkou snad tří dobrých melodií - naprosto nicneříkající hudba, neslaná nemastná, lidově řečeno „na jedno brdo“. Kus zdaleka neodpovídá divákově výdaji 140 dolarů za lístek. Zdálo se nicméně, že nenáročný návštěvník divadla, který nezná nic lepšího, byl docela spokojen. Já byla zklamaná, od profesionálního divadelníka oceněného mnoha prestižními cenami včetně Tony Award jsem očekávala skutečnou podívanou a dramatický zážitek. Místo toho jsem útrpně tleskala jakési odbyté, uměle vytvořené zpěvohře na důvěrně známé téma, které vyznívalo v podání australské herecké company místy až groteskně a trapně.
Inu, není divadlo jako divadlo. A jako láska, ne každé bývá zcela naplňující.

„Ztvrdlé krusty barev, uměle sedimentované horniny, sedliny chaotických vrstev, matně deroucí se vně v úlomcích, ale v i čistých, lesklých blocích po sekeře. Potetované kůže, bleší trhy, spálené rámy, skleněné perly, melancholie zkoušená panikou, úzkostí, zatím jen tou nekonečně noční s čekáním na světlo a důvody. Běs vzpomínek, jež nejdou vyslovit, neboť přetrvávají jako viděné, před řečí, jazykem, před vlastní identitou. Strach. Autonomie industriálních barev v plechovkách, jejich vzájemná chemická reakce, konzistence, pomalé, velmi pomalé tuhnutí, jež mne často nutí k jejich rozervání. Obdivuji jejich prostorovou kompaktnost, plošnou rozpínavost. Žij si… Jsi to, co jsi… Manipuluji určením předmětnosti, plný vlastní nesrozumitelnosti, pohrdání a pochyb, vědom si nezbytnosti transcendence…“

- píše **Jiří David** (*1956), o kterém se vyjádřilo padesát českých umělců a čtyřicet teoretiků, kritiků a historiků umění, že je nejvlivnější osobností českého výtvarného umění za posledních dvacet let, na téma své nové výstavy v Praze. Z dřívějších děl Jiřího Davida www.jiri-david.cz zaujímá odbornou výtvarnou veřejnost a ostatní umělce nejvíce „Srdce nad Pražským hradem“ v roce 2002 (na protější straně) a projekt „Záře“.
Exkluzivně pro galerii **„dvorak sec contemporary“** vytvořil Jiří David speciální limitovanou edici „Trnových korun“, které navazují na projekt „Záře“ z roku 2000, kdy umístil nad střechu Dvořákovy síně budovy Rudolfina 11m x 15m velkou neonovou korunu. V Praze svým avantgardním stylem ojedinělá sběratelská galerie Olgy Dvořák a Petra Šece „dvorak sec contemporary“ je tak dnes první z galerií, která nabízí limitovanou edici děl nejvýraznějších jmen současné umělecké scény. Výstava v galerii „dvorak sec contemporary“ v Praze 1, Dlouhá 5 potrvá od 9. 6. do 8. 9. 2011.

Tara Semenov - www.dvoraksec.com

Jiří David - Srdce nad Pražským hradem

Pozvánka na 5. ročník Krajanského festivalu

Dovolujeme si Vás informovat, že Občanské sdružení Sedm paprsků bude ve dnech 25. – 28. srpna 2011 organizovat v Praze 5. ročník Mezinárodního krajanského festivalu, který bude hostem folklorního festivalu Pražský jarmark. Festival bude zahájen ve čtvrtek 25. srpna v 10 hodin v Senátu Parlamentu ČR. Přehlídky souborů se uskuteční ve dnech 26. a 27. srpna. V neděli 28. srpna v 10 hodin bude festival zakončen průvodem účastníků z Toskánského paláce na Hradčanské náměstí a závěrečným vyhodnocením nejúspěšnějších souborů.

Účinkujícím tohoto ročníku bude ve dnech 24. – 28. srpna zajištěno ubytování a stravování (snídaně, obědy, večeře) zdarma. Přihlášky souborů k účasti na festival přijímá Festivalový výbor buď on-line nebo na adrese vera.dousova@sevenrays.cz nebo veradous.praha@post.cz. Maximální počet členů souboru byl stanoven na 25 osob. V přihlášce je potřebné uvést přesný počet členů, jméno, adresu, telefonní i elektronický kontakt na vedoucího souboru, repertoár a požadavky na techniku (viz přihláška na www.krajanskyfestival.eu). Soubor, který se krajanského festivalu účastní poprvé, je povinný poslat informace o historii souboru, jeho činnosti a repertoáru a také několik fotografií pro potřeby propagace.

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU ČECHOAUSTRALAN - $40

Šeky nebo peněžní příkazy - Money orders na účet CECHOAUSTRALAN zasílejte na adresu redakce ČECHOAUSTRALAN P. O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142, AUSTRALIA

Můžete platit i elektronicky bankovním převodem:-
Bankovní spojení: EisBlue Holdings Pty Ltd, CECHOAUSTRALAN ACCOUNT - Account #: 813753720
National Australia Bank - BSB: 083-004, 330 Collins Street, Melbourne 3000, Australia

www.cechoaustralan.com

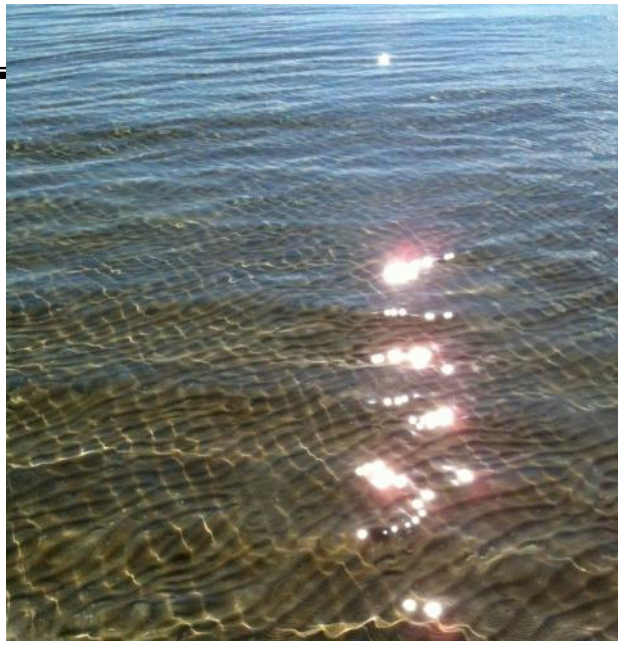

Redakce ČECHOAUSTRALAN - Barbara Semenov
P.O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142, Australia
email adresa - bsemenov@cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN © —NEZÁVISLÝ CELOAUSTRALSKÝ KRAJANSKÝ LIST

If undelivered return to:
P. O. Box 1008
Hawksburn 3142
AUSTRALIA

Print Post Approved
PP 381712/02414

POSTAGE
PAID
AUSTRALIA